

**VERSLAG van de vergadering van de statencommissie Ruimte, Groen en Wonen van
21 april 2008**

Aanwezig:

J.W.R. van Lunteren (voorzitter), J. Binnekamp (gedeputeerde), mw. M.G. Dekker (gedeputeerde), R.W. Krol (gedeputeerde), E.R.M. Balemans (VVD), mw.drs. U. Blom (PvdA), mw.drs. T. Beukema (Groenlinks), mw.drs. R.K. Dik-Faber (ChristenUnie), mw.L.C. Dekkers-Raadsen (CDA), P.W. Duquesnoy (SP), mw.drs. E. Dijk-Osseweijer (VVD), mw.mr. K.J. Fokker (PvdA), mw.drs. N.M. van Gemert (SP), mw.drs. E.A. de Graaff-van Meeteren (VVD), drs. C. de Heer (ChristenUnie), ir. R.J. Martens (PvdA), J.F.M. Kloppenborg (GroenLinks), J. van de Lagemaat (SGP), P. Seldenrijk (CDA), ir. T. Snyders (Mooi Utrecht), mw.ir. A.A. Swets (CDA), mw.drs. C. Verkleij (PvdD), drs. R.E. de Vries (D66) T.R. Weijers (D66)

Van ambtelijke zijde aanwezig: drs. H. Schoen (adjunct-griffier) en mw. W. Voorneman-Rikkers (verslag)

---

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering met een woord van welkom.

2. Provinciale rol in de problematiek rond hoogspanningslijnen (i.a.v. de commissie MME)

De voorzitter geeft het woord aan de inspreker, mevrouw Hoedjes van het actiecomité 'Hoogspanning Maarssen'.

Mevrouw Hoedjes leest een notitie voor die als bijlage aan het verslag wordt toegevoegd. Korthedshalve zij hiernaar verwezen.

De voorzitter geeft gelegenheid voor het stellen van vragen.

De heer Kloppenborg informeert of de aanvraag wel MER-plichtig is in deze situatie. Mevrouw Hoedjes antwoordt dat alle bouwwerken, die publieke ruimten betreffen en daarmee ook het publieke belang MER-plichtig zijn.

Mevrouw Dekkers wijst erop, dat de provincie geen probleemeigenaar is. In reactie op de vraag van mevrouw Hoedjes wie dan wel de probleemeigenaar is, verwijst spreekster naar de door het CDA ingediende- en door de Staten aangenomen motie, waarin de rol van de provincie in deze duidelijk is verwoord.

De voorzitter dankt de inspreker voor haar reactie en geeft de commissieleden gelegenheid om op de voorliggende stukken te reageren.

Mevrouw Dik is van mening dat met het aannemen van eerdergenoemde motie in december een belangrijke stap voorwaarts is gezet in de richting van een oplossing. De ChristenUnie ziet dit ook in het licht van het nemen van verantwoordelijkheid. Feitelijk is de samenleving, met een steeds verder groeiende energiebehoefte, probleemeigenaar.

De onderhavige notitie bevat veel goede punten. Het verheugt de ChristenUnie, dat de aangenomen motie wordt uitgevoerd. Gemeenten zijn inmiddels op de hoogte gebracht, dat van hen een actieve houding wordt verwacht. Geïnformeerd wordt of al overleg heeft plaatsgevonden met het IPO. Voorts informeert spreekster of al een start is gemaakt met de inventarisatie van mogelijke oplossingen elders in het land.

De ChristenUnie deelt de zorgen over het zgn. corona-effect. In het RIVM rapport staat dat jaarlijks 18.000 mensen voortijdig overlijden door de aanwezigheid van fijnstof. Fijnstof in de buurt van hoogspanningskabels wordt elektrisch geladen op grond waarvan de ChristenUnie de zorg van het RIVM deelt. Spreekster heeft begrepen dat in Engeland aanvullend onderzoek wordt uitgevoerd. Met belangstelling wordt de uitkomst afgewacht.

De ChristenUnie onderschrijft de conclusie in het onderhavige stuk, dat er op basis van de huidige inzichten geen extra gezondheidsrisico is.

Mevrouw Fokker merkt op dat het de PvdA verheugt dat de suggestie een nog intensievere ondersteuning te verlenen bij de onderhandelingen met Eneco en Rijkswaterstaat thans is opgenomen in de punten ter zake van de vervolprocedure.

Voor de PvdA is leidend, dat de huidige kennis geen aanleiding geeft voor het aanpakken van hoogspanningsleidingen. Voor het overige wacht de PvdA af wat het Kennisplatform aan nieuwe inzichten zal opleveren. De PvdA kan zich vinden in de onderhavige notitie. .

Mevrouw De Graaff sluit zich aan bij het betoog van de PvdA. Zoals terecht in de notitie is verwoord, vervult de provincie een verbindende/bemiddelende rol en niet een bindende rol. Dat geeft precies het verschil in verhoudingen weer.

Mevrouw Dekkers deelt mede dat het CDA zich kan vinden in de onderhavige notitie.

De heer Weijers deelt mede dat D66 zich kan vinden in de onderhavige notitie. De beschreven rol van de provincie wordt door D66 onderschreven. D66 staat op het standpunt, dat de Rijksoverheid probleemeigenaar is en in deze beleid zou moeten ontwikkelen in overleg met de leveranciers.

De heer Kloppenborg sluit zich aan bij de opmerking over de Rijksoverheid. De passage over de vervolprocedure/voortgang wekt de indruk, dat de provincie als algemene achtervang dient. GroenLinks acht echter meer een pro-actieve rol van de provincie van belang in de zin van het vooraf signaleren waar zich problemen kunnen voordoen en in dat geval aansturen op duurzame oplossingen.

Mevrouw Verkleij deelt mede dat de PvdD zich kan vinden in de rol van de provincie, zoals beschreven in de onderhavige notitie. Geïnformeerd wordt naar de noodzaak van een van een MER en een grondonderzoek. Voorts is de vraag of een ontheffing voor de Flora- en Faunawet moet worden verkregen en zo ja of die is verleend. Verzocht wordt om een nadere toelichting ten aanzien van de financiën ter zake van het onderkabelen. Tot slot verzoekt spreekster om een reactie ten aanzien van de door het Actiecomité van Maarssen geuite twijfels bij de bevindingen van het RIVM.

De heer Van de Lagemaat merkt op dat de notitie duidelijk is. De provincie is geen probleemeigenaar van de hoogspanningsmasten. Geïnformeerd wordt naar de MER-plichtigheid en de inhoud van het door Veenendaal ontwikkelde protocol bij het uitbreken van brand. Op grond van het feit dat op dit moment met de huidige kennis vanuit

gezondheidsoverwegingen geen aanleiding is dit aan te pakken, kan de SGP zich vinden in de onderhavige notitie.

Mevrouw Van Gemert merkt op dat het feit, dat de provincie geen probleemeigenaar is, niet wil zeggen dat de provincie passief moet afwachten. Geïnformeerd wordt of er al gemeenten zijn die hebben gereageerd op het verzoek van GS aan te geven of zich problemen voordoen en of ondersteuning van de provincie gewenst is. De SP pleit voor een actievere rol van de provincie in de gesprekken met energiebedrijven. De energiebedrijven zouden kunnen bijdragen aan de communicatie en eventuele oplossingen voor gemeenten; hierbij denkt de SP ook in de sfeer van financiële middelen volgens het principe 'de vervuiler betaalt'. Gelet op de bekende verdeel- en heerstactieken van de energiebedrijven, kan een krachtige provincie daarin wat betekenen.

Mevrouw Dekker beluistert over het algemeen instemming met de notitie. De motie vraagt om een rapportage in juli 2008 van de punten A t/m D (Inventariseren welke oplossingsrichtingen er zijn in den lande, met gemeenten en eventuele andere partijen in gesprek gaan, dit pro-actief communiceren, initiatief nemen om het onderwerp bij IPO op de agenda te plaatsen). Het onderzoek naar technische-, bestuurlijke- en financiële oplossingsrichtingen is gaande. GS zijn met gemeenten in gesprek. Er zijn gemeenten die naar de provincie toekomen, maar GS gaan ook naar gemeenten toe. Er wordt derhalve niet alleen afgewacht. De provincie is pro-actief met de energiebedrijven in gesprek over deze problematiek. Daarin neemt de provincie verantwoordelijkheid zonder zelf de probleemeigenaar te zijn. Met het IPO is overeengekomen, dat dit onderwerp op de bestuurlijke agenda komt.

Op grond van de huidige kennis is er geen aanleiding meer te doen dan op dit moment gebeurt. Er zijn onderzoeken bekend. Via het Kennisplatform zal de provincie gebruik maken van die onderzoeken.

Het Rijk is verantwoordelijk voor de overall energievoorziening en is daarmee de probleemeigenaar; de provincie speelt haar rol ten opzichte van gemeenten middels ondersteuning.

In het protocol van Veenendaal zijn afspraken gemaakt over wanneer en in welke situatie er wel en niet geblust kan worden. Daarbij moet het risico van de brand worden afgewogen tegen het uitschakelen van de stroom. Er zijn afspraken gemaakt over wanneer en in welke situaties de stroom wordt afgeschakeld om de brand te kunnen blussen.

In de visie van spreekster is er geen MER-plicht bij hoogspanningsleidingen.

De heer Krol voegt hieraan toe dat aan de verklaring van geen bezwaar geen MER-plicht is gekoppeld.

Mevrouw Van Gemert informeert naar de inzet van de provincie bij de gesprekken met de energiebedrijven.

Mevrouw Dekker licht toe dat in het eerste overleg in verkennende zin alle locaties zijn besproken, die op dit moment aan de orde zijn. Er is ook gekeken naar wat er te verwachten is. Er komt een vervolgesprek, waarin zal worden bekeken wat de provincie wenst en de energiebedrijven al dan niet kunnen doen.

Mevrouw Verkleij memoreert haar vraag over de ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet.

Mevrouw Dekker zegt toe dat, de beantwoording van deze vraag opgenomen wordt in het verslag.

Beantwoording:

Uit het aanvraagdossier blijkt dat de betreffende masten niet zijn gesitueerd in een gebied waarop volgens provinciale aanduidingen een vorm van natuurbescherming van toepassing is. In opdracht van Maarssen is onderzoek gedaan naar het voorkomen van beschermde dier- en plantensoorten (Rapport Holland Railconsult dd 3 maart 2006, versie 1.0 "Lijnverzwaren Utrecht Lage Weide-Breukelen; Flora en Fauna"). In het rapport wordt geconcludeerd dat, indien aan specifieke maatregelen wordt voldaan, ontheffing in het kader van de Flora en faunawet niet noodzakelijk is.

De maatregelen hebben betrekking op aspecten vanuit de Habitatrictlijn. Exploitant Eneco zal zich (moeten) houden aan de Habitatrictlijn, zoals het kappen buiten het broedseizoen. Eneco moet nog een kapvergunning aanvragen en is hierover in onderhandeling met de gemeente. De gemeente ziet bij het verlenen van de kapvergunning er op toe dat zij niet binnen het broedseizoen gaan kappen.

De voorzitter concludeert dat de commissie instemt met de voorliggende notitie.

3. Mededelingen en ingekomen stukken

Mededelingen

- De voorzitter merkt op dat hij, om de vergaderorde naar de statenvergadering toe te vergemakkelijken, aan het einde van een agendapunt zal informeren of een stuk al dan niet sterstatus kan krijgen en indien dit niet het geval is aan te geven waarom. Spreker constateert dat de commissie zich kan vinden in deze werkwijze.
- De heer Binnekamp memoreert dat vragen zijn gesteld over het onderzoek naar compartimentering rondom het gebied Veenendaal. Bij het onderzoek worden de organisaties betrokken, evenals de provincie Gelderland. Het onderwerp komt ook terug in de Verordening waterkering Vallei & Eem, die in juni aan de commissie zal worden voorgelegd.
- Mevrouw Dijk pleit ervoor agendapunt 15: Waarborgen aangepaste strategie grondverwerving Marickenland (de Venen), te koppelen aan agendapunt 8, statenvoorstel Strategisch Grondplan taakgebonden aankopen Agenda Vitaal Platteland.

De voorzitter verzoekt dergelijke voorstellen in het vervolg vooraf kenbaar te maken.

Ingekomen stukken

Cie 2008RGW60: De heer Veen uitwerking streekplan nationaal landschap rivierengebied

Mevrouw Verkleij verzoekt het antwoord van de gedeputeerde in afschrift aan de commissie te doen toekomen, hetgeen door de heer Krol wordt toegezegd.

Cie 2008RGW61: Toezegging begroting muskusrattenbestrijding 2008

Wordt voor kennisgeving aangenomen.

Cie 2008RGW62: Motie gemeente De Ronde Venen Rapport Remkes

Wordt voor kennisgeving aangenomen.

Cie 2008RGW63: Dhr. Hofwegen woonschepenbeleid Vecht

De heer De Vries verzoekt GS ook actie te ondernemen richting de gemeente Loenen, hetgeen door de heer Krol wordt toegezegd.

Cie 2008RGW64: Beantwoording vragen Ecopassage

Mevrouw De Graaff merkt op dat voor de Ecopassage € 2,4 miljoen beschikbaar is gesteld. Het antwoord gaat slechts over de helft. De VVD informeert wat er met de rest van het geld is gebeurd.

De heer Krol zegt toe deze vraag schriftelijke te zullen beantwoorden.

De heer Weijers pleit ervoor de resterende € 3 ton, die niet nodig blijkt te zijn, in te zetten voor groen, faunapassages, e.d. in plaatst van het te laten vrijvallen naar de Algemene Reserve.

De heer Krol licht toe dat geld dat overblijft, conform de met PS afgesproken spelregels, naar de Algemene Middelen vloeit. PS gaan over het geld. Indien zij willen dat dit op een andere wijze wordt besteed, kan hiertoe een voorstel worden ingediend bij de Voorjaarsnota.

Cie 2008RGW65: Reactie GS op Rapport Erfgoed niet vrijblijvend landschapswacht
Wordt voor kennisgeving aangenomen.

Cie 2008RGW 66: Beantwoording vragen foerageergebieden voor ganzen en smienten
Mevrouw Verkleij informeert naar aanleiding van de beantwoording en het miniforum over de alternatieven voor aanpak schade aan gewassen of de gedeputeerde bereid is onderzoek te doen naar het inzetten van niet-productiegebieden als ganzenfoeragegebied.

De heer Krol memoreert dat onlangs een besluit is genomen over de ganzen. Dat is een vrij ingewikkeld proces geweest, waarbij alle belanghebbenden intensief betrokken zijn geweest. Op een aantal plekken in de westelijke Veenweide wordt gediscussieerd over hogere waterstanden en vernatting. Dat zou de ganzenproblematiek kunnen vergroten. Spreker is bereid na te denken over de vraag in dat kader de afspraken over waar al dan niet gfoerageerd mag worden tegen het licht te houden; hij zegt echter niet op voorhand toe dat deze ook tegen het licht zullen worden gehouden gelet op het feit dat sprake is geweest van een moeilijke operatie.

Cie 2008RGW67: Reactie GS op brief van AGV m.b.t. Groot Mijdrecht Noord
Wordt voor kennisgeving aangenomen.

Cie 2008RGW79: Beantwoording vraag budget RBT Woerden
Wordt voor kennisgeving aangenomen.

Ter vergadering uitgereikt:

Toezegging GS uit vergadering 10 maart jl. m.b.t. Randstedelijke Rekenkamer
Wordt voor kennisgeving aangenomen.

Meldingsvoorschrift in vergunningen voor grondwateronttrekkingen
Wordt voor kennisgeving aangenomen.

Reactie brief Stichting Groene Hart inzake bijdrage Veenweidegebieden
Mevrouw Verkleij informeert of het Veenweidegebied niet bij uitstek geschikt is voor een innovatief apparaat, zoals het ganzenwerend apparaat dat ter sprake is gekomen tijdens het miniforum, omdat sprake is van vernatting in dit gebied hetgeen meer ganzen aan zaltrekken. De heer Krol verwijst naar zijn antwoord op ingekomen stuknr. 66.

Beantwoording vragen A-stuk voorstel doorloop Agenda 2010 project Stichtse Lustwarande tot en met 2008

Wordt voor kennisgeving aangenomen.

Briefwisseling/communicatie Gedeputeerde Binnekamp met Reflectiegroep GMN
Wordt voor kennisgeving aangenomen.

Reactie op brief van het Bestuur van de Vereniging Vrij Polderland m.b.t.
Wordt voor kennisgeving aangenomen.

Streekplanuitwerking Nationale Landsschappen
Wordt voor kennisgeving aangenomen.

Aanpassing reglementen Utrechtse Waterschappen aan gewijzigde waterschapswet; uitvoering amendement en motie

Wordt voor kennisgeving aangenomen.

Uitnodiging Grebbeliniedag 17 mei

Wordt voor kennisgeving aangenomen.

Sheets Faunabeheereenheid (dhr. Nuissl) presentatie op 7 april 2008

Wordt voor kennisgeving aangenomen.

Nagezonden stukken

Brief aan de fractie GroenLinks Leusden inzake pilot Landschapsfonds in Eemland

De PvdD zou hierover graag meer informatie ontvangen, hetgeen door de heer Krol wordt toegezegd.

4. Verslag commissie Ruimte, Groen en Water 10 maart 2008

M.b.t. de tekst

Het verslag wordt conform vastgesteld.

N.a.v. de inhoud

Naar aanleiding van het verslag merkt mevrouw Verkleij op de door de heer Binnekamp toegezegde informatie over projecten die elders gaande zijn voor wat betreft de aanleg van schermen tegen muskusratten (blz. 3) nog niet te hebben ontvangen. Voorts informeert spreekster of het klopt, dat dit onderwerp binnenkort al in IPO-verband wordt besproken. De heer Binnekamp licht toe dat de schermen tegen muskusratten een project is geweest van AGV. Het project om financiële- en technische redenen gestaakt. Spreker zal nagaan of dit onderwerp al is geagendeerd in IPO-verband.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van mevrouw Verkleij licht spreker toe, dat hij in de vorige vergadering doelde op projecten om niet te vangen.

Op voorstel van de voorzitter wordt besloten dit punt mee te nemen in de toezegging over de nut en noodzaak muskusrattenbestrijding; op de termijnagenda staat behandeling gepland voor het najaar.

De heer De Vries memoreert zijn vraag ten aanzien van het rapport van de Grontmij over vliegveld Hilversum.

De heer Krol merkt op dat GS hierop nog niet hebben gereageerd. Dit zal op verzoek van de provincie Noord-Holland wel gebeuren.

5. Rondvraag

De voorzitter memoreert de afspraak dat vragen voor de rondvraag vooraf schriftelijk moeten worden ingediend. Voor deze vergadering zijn alleen vragen ingediend door de ChristenUnie. Mevrouw Verkleij merkt op dat zaken zich soms op het laatste moment aandienen. De PvdD wil toch van de mogelijkheid gebruik maken bij de rondvraag een vraag te stellen als dat dringend is. Desgevraagd door de voorzitter antwoordt spreekster dat zij haar vraag vlak voor deze vergadering had kunnen indienen, indien zij daarvan op de hoogte was geweest.

De voorzitter memoreert dat deze werkwijze met het doel de vergaderorde te verbeteren aan de commissie is voorgelegd en de commissie daarmee heeft ingestemd.

Mevrouw Dik vestigt de aandacht op de Gebiedsverkenningen uit de NV Utrecht. De eerste resultaten zijn al bekend. Wellicht is het mogelijk de commissie middels een presentatie te informeren over de laatste stand van zaken. .

De voorzitter stelt vast dat het verzoek van de ChristenUnie wordt gedeeld.

De heer Krol memoreert dat de Commissie op 3 maart jl. is bijgepraat over de tussenbalans met betrekking tot de NV Utrecht. Dezelfde informatie is enkele weken later gepresenteerd aan Minister Cramer. Op 8 mei a.s. vindt een vervolgspraak plaats waarin de reacties van het Rijk op de tussenbalans worden besproken. Dit zal worden teruggekoppeld naar de commissie. Op grond van het vorenstaande deelt spreker het punt van informatie achterstand niet.

Waar de ChristenUnie mogelijk met deze vraag op doelt, is het feit dat de startnotitie Rijnenburg in de afgelopen weken is gepubliceerd. De startnotitie Rijnenburg heeft een relatie met de NV Utrecht. De stad Utrecht heeft daarover in de media uitspraken gedaan, waarmee een voorschot is genomen op de einddiscussie rondom de NV Utrecht. Op 2 juni a.s. vindt behandeling van het kader bouwen en wonen plaats in de gezamenlijke commissievergadering van RGW en WMC; spreker sluit niet uit dat Rijnenburg daarbij zal worden betrokken. Overigens zij opgemerkt, dat de startnotitie Rijnenburg past binnen de kaders van het Streekplan.

De heer De Vries verzoekt om een nadere toelichting ten aanzien van de berichtgeving dat de Oude Rijnzone uit het verhaal van de NV Utrecht verdwijnt.

De heer Krol zet uiteen dat alle besluitvorming, die ruimtelijk moet worden vertaald, plaatsvindt in PS. Op 3 maart jl. zijn aan de commissie over de Oude Rijnzone dezelfde berekeningen voorgelegd als aan de Minister, met uitzondering van het UPR project Duurzaam bouwen omdat dit project wordt getrokken door de stad Utrecht. Het project heeft een grote overlap met de NV Utrecht. In de afgelopen weken heeft de wethouder van de stad Utrecht de tussenbalans, waarvan de commissie al op de hoogte was, in de publiciteit gebracht. Zoals gezegd reageert de Minister op 8 mei a.s. inhoudelijk op de tussenbalans; dit zal zo spoedig mogelijk na 8 mei a.s. naar de commissie worden teruggekoppeld.

De heer De Heer informeert welke acties GS gaan ondernemen naar aanleiding van het rapport Mozaïk op Maat van Natuurlijk Platteland West.

De heer Krol antwoordt, dat naar aanleiding van Mozaïk op Maat twee aanvragen voor weidevogelbeheer pilots van agrarische natuurverenigingen, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten zijn ingediend bij LNV; één in Eemland en één in de Venen. Informeel is inmiddels vernomen, dat de twee pilots gehonoreerd zullen worden. Het wachten is op de formele bevestiging.

6. Termijnagenda

De voorzitter deelt mede dat de voorloper Groene Hart pas op 25 juni beschikbaar komt. De commissie heeft aangegeven dit stuk te willen bespreken alvorens GS daarmee naar buiten gaan. De behandeling is gepland in een extra vergadering op 7 juli ('s avonds).

Spreker stelt vast dat de commissie hiermee instemt.

De voorzitter deelt mede dat GroenLinks heeft verzocht om agendering van Auditrapport Reconstructie Gelderse Vallei (nagezonden stuk). Spreker stelt GroenLinks in de gelegenheid schriftelijk aan te geven waarom zij om agendering verzoeken, zodat dit onderwerp voor de volgende vergadering kan worden geagendeerd.

GroenLinks zegt dit toe.

De voorzitter deelt mede dat op 26 mei a.s. een extra Infosessie is gepland (9.00 – 13.00 uur) over:

- Programmabeheer
- Deltacommissie (voorzitter Cees Veerman)
- Prestatie indicatoren Begroting 2009

Verzocht wordt deze datum in de agenda te noteren.

Tot slot memoreert spreker de extra vergadering van de commissie op 9 juni 10.00 en de extra vergadering samen met de commissie WMC op 2 juni a.s. (10.30 uur) over het kader bouwen en wonen/bouwstagnatie.

De heer De Vries constateert dat de tweede helft van de Termijnagenda nog niet is aangepast aan de vierwekelijkse vergadercyclus. Hij merkt op, dat een vergadering is gepland op 22 december; op dat moment is de Kerstvakantie al begonnen.

De voorzitter neemt deze opmerking mee naar het Presidium.

7. Statenvoorstel Vaarwegenverordening provincie Utrecht 2008

Mevrouw Beukema betreurt dat de maximum afmeting in de verordening is geschrapt. Het argument dat boegschroeven de boten veel flexibeler maken onderschrijft spreekster niet. Juist door de boegschroeven moeten grote boten in kleine vaartjes heen en veer manipuleren waardoor zij veel schade kunnen aanrichten aan waterbodems en oevers. Geïnformeerd wordt of het Verkeersbesluit wel voldoende bescherming van vaarwegen garandeert juist voor die grote boten met boegschroeven en of daarin wel afmetingen worden aangegeven.

De passage over de vaarwegdiepte (blz. 14) suggereert dat alleen vaarwegen welke niet voldoen aan de diepterichtlijnen van de BRTN onderzocht zijn en zullen worden. Dat betekent dat alleen het belang van de recreatie is meegenomen. GroenLinks is er voorstander van de vaarwegdiepte vast te stellen op grond van de belangen recreatie, natuur, veiligheid en waterkwaliteit. Wat GroenLinks betreft kan het BRTN nooit het enige uitgangspunt zijn. Geïnformeerd wordt naar het provinciaal beleid en of dit nog in de commissie terugkomt.

De heer Duquesnoy deelt mede dat de SP de inhoud van de onderhavige notitie onderschrijft. Op blz. 13 staat ten aanzien van de vaarwegen, die niet meer van de provincie zijn, regels worden opgenomen op grond waarvan GS randvoorwaarden kunnen stellen. Het ware beter geweest indien die randvoorwaarden er waren, omdat dit duidelijker zou zijn voor de organisaties die de vaarwegen moeten beheren.

De heer Binnekamp bevestigt dat de afmetingen zijn geschrapt, maar deze worden wel bepaald in het Besluit. Op grond van artikel 6 kunnen GS randvoorwaarden stellen ten aanzien van de vaarwegdiepte.

Mevrouw Beukema informeert of onderschreven wordt dat de vaarwegdiepte ook moet worden afgestemd op de waterkwaliteit en of dit punt als zodanig ook kan worden genoemd. De heer Binnekamp licht toe dat het thans om de Scheepvaartverordening gaat en niet om de KRW. In het kader van de KRW wordt gewerkt aan een maatregelenpakket, waarin juist dat soort accenten worden gelegd.

Mevrouw Beukema wijst erop dat veiligheid en natuur wel worden genoemd.

De heer Binnekamp zet uiteen dat het zich in de Scheepvaartverordening beperkt tot de vaardiepte ten behoeve van de scheepvaart.

De voorzitter concludeert dat de commissie zich kan vinden in het voorliggende voorstel en ermee instemt dat dit als sterstuk aan PS wordt gepresenteerd.

8. Statenvoorstel Strategisch Grondplan taakgebonden aankopen Agenda Vitaal Platteland

De voorzitter deelt mede dat de VVD bij de behandeling van dit stuk agendapunt 15, Waarborgen aangepaste strategie Grondverwerving Marickenland (de Venen), in haar overweging meeneemt.

Mevrouw Swets merkt op dat het vandaag gaat om de taakgebonden aankopen in het kader van de Agenda Vitaal Platteland (vooral voor EHS en recreatie om de stad). Daarover hebben Rijk en provincies afspraken gemaakt. De provincie ligt achter wat betreft de opgave voor

natuurverwerving, en moeten bekijken hoe de aankoopstrategie te veranderen zodat die opgave wél (of voor een groter deel) wordt gehaald.

Het CDA staat voor waar mogelijk in een gebied, met zoveel mogelijk draagvlak, integrale gebiedsplannen op te (laten) stellen, waarin ook andere functies, zoals bijv. landbouwstructuurversterking, worden meegenomen; en daarbij creatief zijn en zoeken naar mogelijkheden. De vraag is bijv. of gebruikers zelf een rol kunnen worden gegeven in natuurontwikkeling of –beheer. De verantwoordelijkheid legt het CDA in eerste instantie in het gebied, met draagvlak van betrokkenen.

De voorliggende uitgewerkte strategieën gaan over situaties en gebieden waarin de huidige situatie de verwerving van gronden niet snel genoeg gaat. Over beide strategieën heeft het CDA enkele vragen.

Strategie twee, maximaal vrijwillig

- In strategie twee wordt gekeken naar extra instrumenten. In dat verband wordt geïnformeerd naar de stand van zaken met betrekking tot de provinciale grondbank. In het kader van het Stimuleringsfonds is daarvoor ooit € 5 mln. gereserveerd. Geïnformeerd wordt of die grondbank er al is voor de hele provincie, hoe dit in het reconstructiegebied werkt, wat de ervaringen zijn en wat de gedeputeerde vindt van het instrument grondbank.
- Ook wordt in strategie twee gesproken van extra organisatorische inzet. In dit verband vraagt het CDA zich af hoe de aansturing van DLG plaatsvindt en of hier verbetermogelijkheden liggen. In de visie van het CDA zou DLG sneller en actiever kunnen werken. De vraag is of de provincie dit strakker kan aansturen en wat hiervoor evt. nodig is.

Strategie drie, prioritaire gebieden

- In de derde strategie lijkt het erop dat in een prioritair gebied, op het moment dat voor volledige schadeloosstelling wordt gekozen (met uiteindelijk onteigening), geen andere instrumenten meer in dat gebied worden ingezet. Geïnformeerd wordt of dit klopt, of dat er dan nog steeds ruimte is voor maatwerkoplossingen voor mensen die moeten verhuizen, bijv. via een ruimte voor ruimteregeling of het helpen zoeken naar een inplaatsingslocatie. Voorts is de vraag wat er gebeurt in het niet-prioritaire deel dat er bijv. net naast ligt. Is daar dan nog aandacht voor?
- Geïnformeerd wordt hoe wordt omgegaan met particulier natuurbeheer en of deze strategie alleen is gericht op het ‘verwerven’ van de gronden. Er wordt in de stukken van een evaluatie gesproken; de vraag is wanneer deze is voorzien, wat er met de resultaten gebeurt en of die nog invloed kunnen hebben op de strategie. Bij particulier natuurbeheer komt het erop neer dat 80% van de agrarische waarde wordt vergoed. Bij volledige schadeloosstelling wordt voor 130% verkocht. Geïnformeerd wordt of bij particulier natuurbeheer in zo’n gebied ook 80% van die 130 % wordt vergoed.
- Geïnformeerd wordt hoe het precies zit met volledige schadeloosstelling en de noodzaak om dan op enig moment bereid te zijn tot het overgaan tot onteigening. In de tekst wordt daarover op een verschillende manier gesproken. Geïnformeerd wordt of de volledige schadeloosstelling ook kan zonder die ‘onteiening aan het einde’. Zo niet, moet dan tevoren al een termijn worden genoemd of kan tevoren een maximum percentage worden genoemd waarvoor in laatste instantie tot onteigening zou worden overgaan?
- Strategie drie gaat uit van de mogelijkheid van volledige schadeloosstelling in prioritaire gebieden met in laatste instantie onteigening. Geïnformeerd wordt wat het instemmen met deze strategie in de praktijk betekent. De vraag is of dan op allerlei plaatsen processen zoals in Marickland ontstaan, of dat PS nog invloed hebben op wanneer welk ‘gereedschap’ uit de ‘gereedschapskist’ wordt ingezet; dus in welke

situaties deze strategie wenselijk is en wanneer ook niet, of dat dit geheel bij de gebiedscommissies en GS ligt.

- Geïnformeerd wordt wie de lijst met potentieel prioritair gebieden maakt en wie uiteindelijk kiest wáár welke strategie wordt ingezet.
- Binnen de ILG-afspraken mag maximaal 10 % van de aankopen geschieden tegen zgn. volledige schadeloosstelling. Geïnformeerd wordt naar de verwachting van de gedeputeerde op dit punt indien ingestemd wordt met het voorliggende GS-voorstel. Voor welk percentage zal volledige schadeloosstelling nodig zijn en wat is de positie van LNV hierbij?

Beide strategieën

- Voorgesteld wordt, dat er de komende maanden gewerkt zal worden aan een financieel plan. Duidelijk is echter al, dat voor beide uitgewerkte strategieën onvoldoende middelen beschikbaar zijn om de volledige doelstelling te realiseren. Geïnformeerd wordt hoe de gedeputeerde hier op hoofdlijnen mee om denkt te gaan.

De heer De Vries sluit zich aan bij de laatste vraag van het CDA.

In algemene zin kan D66 zich vinden in het onderhavige stuk. Er wordt duidelijk neergezet vanuit welke strategieën GS denken te moeten gaan opereren. D66 is het niet eens met de suggestie van het CDA daar als PS tussen te gaan zitten op het moment dat een aantal instrumenten bijv. door een Gebiedscommissie wordt overwogen dan wel wordt ingezet. Dat is uitvoerend beleid. Indien PS de ‘gereedheidskist’ vaststellen is het aan die partijen daarmee om te gaan.

Ten aanzien van de middelen memoreert spreker al eerder te hebben aangegeven dat de verwerving van gronden hapert. Dat wordt in het onderhavige stuk ook geconstateerd. Het tempo is te laag. Op zoek moet worden gegaan naar aanvullende middelen. Ook daar hoort wat D66 betreft uiteindelijke onteigening bij. Het verheugt spreker, dat dit in het onderhavige stuk expliciet wordt aangegeven.

Mevrouw Beukema spreekt haar waardering uit voor het gedegen stuk. Inzichtelijk wordt gemaakt wat wel en niet kan. Dat is ook noodzakelijk omdat het tempo van realisatie van EHS, verdrogingbestrijding en RODS veel te langzaam gaat. De provincie is sinds ILG hoofverantwoordelijke en moet nu heel concreet haar daadkracht, gezag en bestaansrecht bewijzen voor dit hoofdonderwerp.

De geschetste strategie ten aanzien van de prioritair gebieden is het meest ingewikkeld en precair.

Een verwarrend punt is, dat volledige schadeloosstelling misschien ook wel kan als het onteigeningsinstrument niet als laatste mogelijkheid boven de markt hangt. Dat vindt GroenLinks een verkeerde weg, omdat er dan een natuurlijke druk ontstaat om volledige schadeloosstelling aan vrijwilligheid te koppelen. De geschiedenis leert dat dit het tempo van de grondverwerving belemmert.

De provincie dreigt de doelen niet te halen. Het gevoel van urgentie moet heel groot zijn. GroenLinks acht daarbij twee punten van belang, te weten:

1. Duidelijkheid verschaffen m.n. aan de belanghebbenden.
  2. Niet krenterig zijn als grondeigenaren moeten wijken of zich moeten aanpassen.
- Bij projecten van algemeen belang, zoals Ruimte voor de Rivier, heeft de LTO gepleit voor een robuuste aanpak en snelheid. Boeren hebben moeite met lange onzekerheid omdat er dan niet geïnvesteerd kan worden; zij willen vaak met een goede financiële vergoeding wel wijken, herplaatsen of aanpassen, maar willen daarna weer een hele tijd rust. Die duidelijkheid verschaffen is moeten voor de prioritair gebieden noodzakelijk. GroenLinks is er voorstander van daar een 100% schadeloosstelling tegenover te stellen. Dat

zou moeten gelden voor de EHS, de verdrogingbestrijding gebieden, RODS en de Natura 2000.

De provincie moet niet de moeilijke beslissing over het aanwijzen van prioritaire gebieden doorschuiven naar gebiedscommissies; zij moet dit zelf doen.

Dat geldt ook voor de kansrijke EHS gebieden. In principe moet de provincie met een bepaalde formule kunnen uitrekenen hoeveel ha zij tot prioritaire gebieden kan verklaren bijv. tot 2011 want daarvoor is het geld gereserveerd.

Het trage tempo van EHS realisatie bij particulier natuurbeheer vereist volgens GroenLinks ook een evaluatie. Geïnfomeerd wordt of PS bij het aannemen van deze nota ook besluiten tot een evaluatie, gekoppeld aan aanvullende maatregelen en GS bij deze evaluatie tegelijk willen onderzoeken hoe het staat met het kostenverhaal.

De EHS is voor een groot deel begrensd. Dat geldt niet voor de Natte As. Ook bij de Natte As geldt dat de planologische duidelijkheid belangrijk is voor een goed onderhandelingsproces. GroenLinks informeert naar de planning voor de begrenzing van de Natte As.

Geïnfomeerd wordt waarom het voorkeursrecht niet direct wordt gekoppeld aan het aanwijzen van prioritaire gebieden en waarom niet wordt ingezet op een Grondbank. Dat kan het proces vaak versoepelen door kavelruil of faciliteren van herplaatsing.

Mevrouw Verkleij spreekt haar aardering uit voor de duidelijkheid van het stuk. Het verheugt de PvdD dat in de strategie prioritaire gebieden onteigening is opgenomen als instrument en dat dit instrument ook als zodanig kan worden ingezet. Geïnfomeerd wordt in hoeverre GS denken dit instrument te moeten inzetten.

Indien blijkt dat de 10% bovengrens onvoldoende is, is de vraag of GS bereid zijn bij LNV te praten over verhoging van de bovengrens.

Geïnfomeerd wordt naar de stand van zaken met betrekking tot de Grondbank. De PvdD steunt de opzet van een Grondbank voor de hele provincie.

Met betrekking tot de inzet van instrumenten in de prioritaire gebieden vestigt spreekster de aandacht op de tabel 'instrumenten strategie prioritaire gebieden'. Verzocht wordt om een nadere toelichting ten aanzien van de 'minnetjes'.

De PvdD pleit voor de mogelijkheid alle instrumenten in te zetten in alle gevallen.

De RLG heeft een aantal aanbevelingen opgenomen in het stuk 'mythologie van onteigeningen'. Geïnfomeerd hoe GS daar tegenover staan.

Er wordt gesproken over stagnatie in het particulier natuurbeheer en over mogelijke oplossingen. De PvdD is niet overtuigd van de daadkracht van die oplossingen. De PvdD is voorstander van een evaluatie om te bezien of nog verder kan worden onderzocht waarmee het particulier natuurbeheer kan worden gestimuleerd.

In het stuk staat dat de hoge ruimtelijke dynamiek in de provincie juist een reden is waarom het soms niet lukt vroegtijdig natuurdoelen aan te geven. De PvdD staat echter op het standpunt dat het juist door die hoge dynamiek nodig is zo snel mogelijk die duidelijkheid te verschaffen over de natuurdoelen en de beoogde beheerder in dat gebied.

De heer Van de Lagemaat laat weten, dat de SGP de schriftelijke inspraakreactie van de LTO Noord onderschrijft. De SGP sluit zich voorts in grote lijnen aan bij de vragen van het CDA. Meer betalen dan de agrarische waarde lijkt de SGP logisch. Geen enkele boer zal vrijwillig vertrekken voor de agrarische waarden indien hij zijn bedrijf wil voortzetten. De agrariër moet toekomst hebben. In het stuk staat dat bij onteigening volledig mag worden schadeloos gesteld. Dat betekent dat dit in andere gevallen niet mag en een agrariër zich derhalve tekort doet indien hij verkoopt. Het bevreedt de SP dat meer betalen dan taxatie staatssteun is, omdat niet marktconform wordt betaald. Een marktconforme prijs is een prijs, die tussen twee partijen wordt uitonderhandeld. Zo moet de provincie ook handelen om gronden aan te kopen.

De SGP verwacht hiervan meer kans van slagen dan de weg die tot op dit moment wordt bewandeld. Het stuk geeft feitelijk twee voorkeursstrategieën aan; maximaal vrijwillig en prioritair gebieden. De SGP is voorstander van maximale vrijwilligheid met daarbij wel uitonderhandelen wat er moet worden betaald. Ontegenen of daarmee dreigen werkt in de visie van de SGP niet.

Mevrouw Van Gemert spreekt haar waardering uit over het Grondplan en laat weten dat de SP zich kan vinden in de twee strategieën die worden gekozen. De SP maakt zich zorgen over het feit dat enerzijds in het stuk staat dat de taakstelling niet ter discussie staat maar anderzijds ook weer wel. Er wordt gesproken over politieke besluiten en de mogelijke gevolgen van onvoldoende beleid. De SP vreest dat de uiteindelijke doelstelling niet wordt gehaald, indien zuiver wordt ingezet op prioritair gebieden. Anderzijds is de SP zich ervan bewust dat op dit moment gebeurt wat mogelijk is.

Vele vragen zijn al gesteld. Uit gesprekken met de natuurorganisaties heeft de SP begrepen, dat de onduidelijkheid rondom het grondbeleid het voornaamste struikelblok is. Er zou veel meer onderhandeld moeten worden met boeren. Daar werd o.a. de suggestie van een keukentafelgesprek gedaan om erachter te komen wat de agrariër nodig heeft om te verhuizen; wat wil de boer zelf, maatwerk derhalve.

Geïnformeerd wordt of de programmabureaus in de Venen en de Gelderse Vallei zelf grond aankopen. Geïnformeerd wordt naar de ervaringen. Grondaankopen is een ambacht, hetgeen expertise vereist.

De SP staat op het standpunt dat het instellen van een Grondbank effectief is en kan inspelen op grondmobiliteit. De LTO is ook voorstander van een Grondbank. Het is de SP niet geheel duidelijk of de provinciale Grondbank nu geheel van tafel is of niet, omdat dit niet meer in het stuk wordt genoemd. Geïnformeerd wordt of alleen een pilot is gepland in de Gelderse Vallei. Indien dat het enige initiatief is en zij middelen tekort komen, is de vraag of GS bereid zijn dat tekort aan te vullen. Geïnformeerd wordt hoe groot dat tekort op dit moment is en wat er gaat gebeuren met de resultaten van de ervaringen met Grondbanken in de provincie.

In het kader van Europa wordt er vaak op gewezen dat gewaakt moet worden voor staatssteun. Geïnformeerd wordt of bepaalde instrumenten in de Grondpolitiek niet staan of vallen met de interpretatie door Brussel. Geïnformeerd wordt wat de provincie gaat doen als het wel staatssteun is, hoe en door wie dat wordt getoetst en of er in andere provincies al ervaringen zijn met het aanlopen tegen Brusselse regels.

Het niet kwantificeren of nog niet voldoende verankeren van de taakstelling voor waterberging, Nationaal Landschap, Reconstructie en Cultuurhistorie baart de SP zorgen. Geïnformeerd wordt naar het tijdpad.

Geïnformeerd wordt wanneer de evaluatie met betrekking tot het particulier natuurbeheer kan worden verwacht.

Dat de beperking van natuur doeltypen het animo onder particulieren zou verbeteren, lijkt de SP een open deur. In de visie van de SP staat de kwaliteit van agrarisch natuurbeheer al ter discussie en moet daarop niet verder worden beknibbeld.

Geïnformeerd wordt of sprake is van een landelijke of provinciale evaluatie van het agrarisch natuurbeheer, of daarover overleg plaatsvindt en wat de ervaringen zijn in andere provincies.

Mevrouw Dik spreekt haar waardering uit voor het heldere en gedegen stuk. Spreekster laat vervolgens het volgende weten.

- Strategie. De ChristenUnie is het eens met de keuze voor de strategie 'prioritair gebieden'. Deze strategie biedt het meeste perspectief op realisatie van de doelstelling, zoals die ook met het Rijk is afgesproken.

- Prioritaire gebieden. Het is nodig dat op korte termijn een overzicht beschikbaar is van de prioritaire gebieden, waarop deze strategie van toepassing wordt verklaard. Geïnformeerd wordt of GS inzicht kunnen geven in een tijdpad en hoe de betrokkenheid van GS daarin vorm krijgt. Een overzicht van prioritaire gebieden is op korte termijn noodzakelijk om planologische duidelijkheid te creëren. De nieuwe Wro biedt immers nieuwe instrumenten om het belang van natuur etc. op bestemmingsplanniveau te laten doorwerken. Het ontbreken van planologische duidelijkheid heeft een opwaarts effect op de grondprijzen, zoals ook door LTO naar voren wordt gebracht.
- Voor alle overige, niet-prioritaire gebieden moet de strategie ‘maximaal vrijwillig’ gelden. Dit is ook de gedachte van het Strategisch Grondplan.
- LTO. Het is begrijpelijk dat LTO een voorkeur heeft voor alleen de strategie ‘maximaal vrijwillig’. Dat dit de optie van de ‘luie overheid’ is, is wat te kort door de bocht. De inzet van het onteigeningsinstrument is ook in hun belang. Zonder onteigeningsmogelijkheid, is het niet mogelijk om volledige schadeloosstelling te geven i.v.m. criteria voor staatssteun. De ChristenUnie onderstreept het belang van goede communicatie over dit instrument.
- LTO meldt vanuit haar ervaring uit de praktijk dat het stelsel van schadeloosstelling kennelijk niet evenwichtig is, waardoor boeren verschillende vergoedingen ontvangen bij vrijwillig vertrek. Verzocht wordt om een nadere toelichting.
- Financiën. Het is duidelijk dat zonder extra financiële impuls bij lange na niet zal worden voldaan aan de afspraken met het Rijk over taakgebonden grondverwerving (ILG bestuursovereenkomst 2007-2013). De ChristenUnie verwacht dan ook dat GS hierover intensief overleg gaan voeren met de minister. Op dit moment is niet duidelijk hoeveel geld de provincie minimaal en maximaal extra moet investeren om aan de taakstelling te voldoen en hoe deze extra investering wordt gefinancierd. Hierover moet op korte termijn duidelijkheid komen. De midterm review in 2010 laat daarvoor te lang op zich wachten.
- Het idee van een groundbank, zoals ook door SVGV wordt gehanteerd, spreekt de ChristenUnie zeer aan. Het is niet duidelijk of dit instrument nu wel of niet door de provincie wordt gehanteerd. De ChristenUnie staat positief tegenover dit instrument omdat het de flexibiliteit biedt om te kunnen inspelen op ontwikkelingen op de grondmarkt.

De heer Martens merkt op dat duidelijk is dat de provincie achterloopt met het aankopen van gronden voor allerlei doeleinden. De PvdA acht het positief dat daarnaar thans goed wordt gekeken en een andere werkwijze is uitgewerkt.

Geïnformeerd wordt naar de rolverdeling tussen de gebieden en GS/evtl. PS en of dit spoort met de AVP-filosofie.

De keuze voor de instrumenten wordt goed onderbouwd. Verzocht wordt om een reactie op de brief van de LTO; wellicht kan worden aangegeven waar de provincie de LTO in dit traject enigszins als partner heeft verloren. Indien het onderhavige stuk wordt vastgesteld is de vraag hoe de provincie de rol van de LTO hierin ziet.

De PvdA heeft geen principiële bezwaren tegen het instrument onteigening aan het eind van het traject. De afgelopen jaren heeft laten zien, dat dit soms noodzakelijk is. Omschreven wordt hoeveel ha de afgelopen jaren zijn aangekocht en hoeveel ha nog aangekocht moeten worden binnen de AVP- en ILG-periode. Geïnformeerd wordt naar de verwachtingen nu de instrumenten worden veranderd.

Met betrekking tot de financiën wordt gekoerst op het meer mogen financieren per ha. De vraag is of dat mag. Geïnformeerd wordt wat nog van het Rijk wordt verwacht en in hoeverre het percentage dat wordt onteigend ongestraft mag worden verhoogd.

Tot slot informeert de PvdA naar de relatie met het Collegeprogramma. Er worden doelstellingen en middelen genoemd. Indien dit plan wordt uitgevoerd, zijn aan het einde van het traject meer middelen nodig. Dat wordt nu niet helder gesteld. De vraag is of daarover niet

duidelijker uitspraken kunnen worden gedaan, zodat daarover eventueel concreet een beslissing kan worden genomen.

Mevrouw Dijk deelt mede dat de VVD zich in grote lijnen aansluit bij de vragen van voorgaande sprekers met nadruk op de vragen die gaan over de duidelijkheid van de rol van de provincie versus de gebieden, hoe GS aankijken tegen het instellen van een grondbank en vooral wat de rol van DLG nog is, hoe zij kan worden geactiveerd ten opzichte van de wijze waarop zij nu werkt.

Geïnformeerd wordt naar een schatting om hoeveel meer het gaat indien voor de voorgestelde werkwijze wordt gekozen.

Met betrekking tot de 10% regeling die voor heel Nederland geldt wordt geïnformeerd hoever Nederland met de 10% is. Indien andere provincies al bezig zijn, is de vraag hoeveel ruimte Utrecht nog heeft om dit middel eventueel in te zetten. In Marickland is dit instrument blijkbaar al ingezet. Geïnformeerd wordt of de werkwijze in Marickland vergelijkbaar is met de voorgestelde werkwijze voor een aantal andere prioritaire gebieden.

Er is gesproken over de rol van gebieden, agrariërs, de provincie. In het stuk wordt aangestipt dat er ruimte moet zijn voor combinatie van functies hetgeen tot een flexibeler grondbeleid zou kunnen leiden. Geïnformeerd wordt naar de visie van GS over de rol van anderen dan alleen agrariërs en overheden in het aankopen van natuurgebied of het beheren daarvan. In het particulier natuurbeheer wordt thans sterkt gefocust op agrariërs. De vraag is of hierin wellicht versnelling zou kunnen worden aangebracht met andersoortige ondernemers.

De voorzitter geeft het woord aan mevrouw Ket, inspreker namens de Oostbroekorganisaties.

Mevrouw Ket spreekt haar waardering uit voor het voorliggende stuk. Het is een zeer gedegen stuk en de tot standkoming is zeer zorgvuldig verlopen. De organisaties en Gebiedscommissies hebben diverse mogelijkheden gehad betrokken te zijn bij de invulling van het stuk. Juist dat gesprek met elkaar is van groot belang om tot oplossingen te komen. Het stuk geeft een prima analyse van de huidige situatie en de aanpak van de knelpunten. De hele gereedschapskist is nodig om de doelen te realiseren en daarbij kan enige nuance worden aangebracht in prioritaire gebieden, niet-prioritaire gebieden of maximale vrijwilligheid. Dat is feitelijk een detail. Het gaat uiteindelijk om het realiseren van doelen en dat de provincie laat blijken serieus te zijn als het gaat om het realiseren van de doelen voor de natuur, voor de kwaliteit van natuur maar ook voor het realiseren van zaken als biodiversiteit. Die duidelijkheid is in het belang van de grondgebruikers (agrariërs) maar ook in toenemende mate van particulieren die hiermee te maken hebben. Indien de overheid het meent, moet 'boter bij de vis' worden gegeven. Dat sluit ook aan bij het advies van de RLG die ook veel mythen over onteigening heeft ontzenuwt. Op het moment dat volledige schadeloosstelling aan de orde is, is veel meer mogelijk en kunnen agrariërs, die dat willen, elders een toekomst worden geboden.

Het is van belang snel aan de slag te gaan en hetgeen nu voorligt voortvarend ter hand te nemen. Spreekster staat op het standpunt, dat de regie bij de provincie moet blijven en ook de keuze van prioritaire gebieden door de provincie zou moeten worden bepaald. Deels vanwege de snelheid, maar ook omdat de vraag is of het gewenst is al die gebiedscommissies – conform hun werkwijze – consensus te laten bereiken over dergelijke ingewikkelde dossiers. Uiteraard is goed overleg met de gebiedscommissies nodig.

De Oostbroekorganisaties maken zich zorgen over de aansturing en inzet van DLG. Er is nu echt menskracht nodig om met al die agrariërs en particulieren te gaan praten over wat ze willen en op welke wijze bedrijven kunnen worden beëindigd of verplaatst op die plekken waar het nodig is.

De heer Krol memoreert dat op nationaal niveau een aantal doelstellingen is afgesproken, die niet wordt gehaald. Op grond van deze constatering is het van belang serieus met elkaar te bekijken waar zich de problemen voordoen en op welke wijze deze kunnen worden opgelost. GS hebben zich in deze op het standpunt gesteld, dat alle ter beschikking staande middelen zouden moeten kunnen worden gebruikt en per definitie niets van tevoren moet worden uitgesloten. De doelstellingen, de middelen en de instrumenten vormen de basis van het onderhavige voorstel. Geconstateerd is dat sprake is van een ambitieuze doelstelling, een 'gereedschapskist' die slechts ten dele wordt gebruikt en middelen die deels niet worden ingezet omdat geen tempo en voortgang worden geboekt. Dit heeft tot de conclusie geleid, dat gekomen moet worden tot een strategie met prioritaire gebieden. Aangeven dat er een aantal gebieden is, dat óf in het kader van water, topgebieden en verdroging óf in het kader van natuur, Natura 2000, óf in het kader van de afspraken AVP – ILG de hoogste prioriteit hebben om aangepakt te worden. Indien sprake is van beperkte menskracht, middelen en mogelijkheden zal de aandacht in eerste instantie moeten worden gericht op die gebieden waar die grote doelen op dit moment achterlopen. Er wordt geprobeerd daar de gehele 'gereedschapskist' in te zetten. Hier komt in feite het voorliggende voorstel op neer. Een agrariër zal beëindiging of verplaatsing van zijn bedrijf pas serieus overwegen op het moment dat daar voldoende compensatie tegenover staat. Hierbij gaat het niet alleen om de waarde van het perceel maar ook over alle bijkomende kosten. De 130% bij volledige schadeloosstelling is daarop gebaseerd, maar mag alleen worden verstrekt indien de provincie bereid is aan het eind van het traject zo nodig het onteigeninginstrument in te zetten. De minister van LNV heeft schriftelijk laten weten dat, indien het instrument van onteigening niet wordt genoemd, sprake is van staatssteun.

In Marickland is volledige schadeloosstelling op basis van maximale vrijwilligheid geboden; de voorwaarde van de onteigening is opgenomen in het bestemmingsplan. Met het laatste wordt derhalve binnen de regelgeving geopereerd.

Deze werkwijze kost wel extra geld. De EHS en RodS zijn Rijksdoelstellingen, die de provincie uitvoert. De provincie staat derhalve op het standpunt dat de eventuele extra kosten bij het Rijk moeten worden neergelegd. De voorkeur van de minister gaat ernaar uit dat voor de uitvoering van de voorliggende strategieën de ILG middelen volledig worden benut en bij de midterm review wordt aangegeven dat er geen middelen meer zijn om de resterende ha te realiseren. In de visie van de minister is het meest slechte scenario om bij de midterm review te moeten constateren dat nog geen ha zijn verworven en ILG-gelden zijn overgebleven. Vooralsnog heeft de provincie binnen de AVP en ILG voldoende financiële middelen om de Rijksopgave uit te voeren. Aan PS worden derhalve geen extra financiële middelen gevraagd. Op concrete vragen gaat spreker vervolgens als volgt in.

De voorkeur van GS gaat uit naar maximale vrijwilligheid. In de prioritaire gebieden willen GS zo nodig echter alle instrumenten kunnen inzetten. Er zal altijd sprake zijn van maatwerk. In de visie van spreker kan een grondbank pas een effectief instrument zijn op het moment dat de prioritaire gebieden zijn aangewezen en duidelijk is welk doel wordt nagestreefd. Binnen de SGVW wordt serieus nagedacht over een grondbank, die met kennis van het gebied dichtbij de mensen gaat functioneren. Binnen het SGVW gebied kan de grondbank een goed middel zijn omdat het doel dat in dat gebied wordt nagestreefd nagenoeg duidelijk is.

Mevrouw Dijk informeert of de gedeputeerde in principe wel voorstander is van een provinciale grondbank die het hele provinciale gebied omvat.

De heer Krol bevestigt het vorenstaande. De vraag is echter of dat bij de gebieden zelf moet worden neergelegd of bij de provincie; die discussie is nog niet afgerond. Ieder voorstel op het gebied van instrumenten, waarvan de provinciale grondbank een onderdeel kan zijn, dat een versnelling teweeg kan brengen, kan rekenen op de steun van spreker.

In het voorliggende voorstel is uitgangspunt dat GS de prioritaire gebieden aanwijzen in overleg met de Gebiedscommissies. Op grond van het betoog van mevrouw Ket ter zake en het feit dat in de commissie wordt aangegeven dat PS hierbij betrokken willen zijn, kan spreker zich voorstellen dat GS een voorstel opstelt ten aanzien van de aan te wijzen prioritaire gebieden en dit na overleg met de Gebiedscommissie ter vaststelling voorlegt aan PS.

Particulier natuurbeheer heeft niet alleen betrekking op agrariërs. In met name het oostelijk deel van Utrecht spelen grote landgoedeigenaren een belangrijke rol bij het particulier natuurbeheer. Er zijn ook afspraken gemaakt dat de prioriteit in die gebieden bij particulier natuurbeheer ligt, dus ook bij de grote landgoedeigenaren. Particulier natuurbeheer zal steeds belangrijker worden bij het streven de nationale- en provinciale doelen te bereiken.

Mevrouw Dijk merkt op dat de vraag van de VVD is of binnen dit kader ruimte is voor nieuwe eigenaren.

De heer Krol acht dit mogelijk. Daarbij zou ook gebruik moeten kunnen worden gemaakt van de regelingen, mits de door de provincie nagestreefde doelen worden bereikt.

De evaluatie particulier natuurbeheer kan eind 2008/begin 2009 tegemoet worden gezien.

Bekend is dat de huidige strategie faalt. Overigens is dit in alle provincies het geval en wordt op dit moment overal dezelfde discussie gevoerd. In vrijwel alle provincies komt men tot de conclusie, dat volledige schadeloosstelling de enige weg is.

Spreker is ervan overtuigd dat de voorliggende strategie zal leiden tot het sneller aankopen van ha. Hij kan echter niet voorspellen hoeveel effect de strategie zal hebben.

Spreker is de afgelopen maanden intensief betrokken geweest bij Marickenland. In een strategie, waarbij op basis van vrijwilligheid een agrarische waarde is vergoed en aan het eind van het traject sprake is van volledige schadeloosstelling in een gedwongen proces, worden mensen tekort gedaan. Het geeft het gevoel, dat slecht gedrag, wordt beloond.

De heer Van de Lagemaat onderschrijft het laatste niet. De desbetreffende agrariërs hebben hun bedrijf willen voortzetten en hebben legitiem gehandeld. In zijn visie is geen sprake van slecht gedrag, maar van goed ondernemerschap.

De heer Krol onderschrijft dat het vanuit de individuele agrariër ongetwijfeld goed ondernemerschap is geweest, maar voor de collegae die het anders hebben aangepakt is de uitkomst zuur. In het onderhavige stuk wordt bepleit dat gelijk te trekken door in alle fasen van het traject volledige schadeloosstelling voor te staan.

In De Ronde Venen is twee weken geleden positief besloten over het plan voor Marickenland. Het is niet de bedoeling de strategie Marickenland integraal toe te passen in de hele provincie. Het plan voor Marickenland is tot stand gekomen om uit een jarenlange impasse te geraken. In het voorliggende voorstel wordt uitdrukkelijk aangegeven dat per gebied eerst prioritaire gebieden moeten worden aangewezen en vervolgens in die gebieden alle instrumenten moeten kunnen worden ingezet. Wel is spreker benieuwd of het plan ter zake van Marickenland versnelling oplevert.

De provincie koopt uren in bij DLG en is verantwoordelijk voor de aansturing. DLG is een bron van grote zorg, hetgeen de aandacht heeft.

Mevrouw Dijk memoreert haar vraag over de 10% regeling. Uitgangspunt is maximale vrijwilligheid. De vraag is of een er nog iemand vrijwillig zal weggaan voor minder dan de volledige schadeloosstelling.

De heer Martens geeft aan dat de toelichting over de financiën, die overigens in het onderhavige stuk wel minder expliciet is dan de toelichting, duidelijk is.

Spreker memoreert zijn vraag met betrekking tot de relatie met de LTO. De PvdA hoopt dat de LTO, indien deze strategie wordt vastgesteld, wel kan worden ingeschakeld voor de communicatie naar de achterban.

Mevrouw Dik deelt mede dat de ChristenUnie zich kan vinden in het voorstel van de gedeputeerde ten aanzien van het aanwijzen van de prioritaire gebieden. Het verheugt spreekster, dat het temporiseren van grondverwerving niet aan de orde is. De financiële balans wordt opgemaakt bij de midterm review in 2010. De ChristenUnie vraagt zich af of dit niet te laat is en of niet op korte termijn al moet worden bekeken wat de provincie minimaal of maximaal zou moeten investeren als deze nieuwe instrumenten worden ingezet.

De LTO heeft in haar brief gewezen op het feit dat het stelsel van schadeloosstelling niet evenwichtig is. Boeren ontvangen verschillende vergoedingen. Geïnformeerd wordt of die onevenwichtigheid met het voorliggende voorstel wordt weggenomen als het gaat om de realisatie van de natuurdoelstellingen.

Mevrouw Van Gemert is verheugd over de toezegging met betrekking tot het aanwijzen van de prioritaire gebieden.

De heer Van de Lagemaat merkt op dat hem nog niet duidelijk is wat staatssteun precies is. Geïnformeerd wordt of daarover jurisprudentie is. De SGP staat op het standpunt dat te allen tijde sprake moet zijn van volledige schadeloosstelling, omdat anders mensen tekort worden gedaan. Op basis van de eventuele jurisprudentie zal de SGP zich nader beraden over het voorliggende voorstel.

Mevrouw Verkleij deelt mede dat de PvdD voorstander is van een provinciale grondbank en pleit voor een toezegging dat de realisatie wordt opgepakt. Voorts memoreert spreekster haar vragen over de ruimtelijke dynamiek en het zo snel mogelijk stellen van de natuurdoelen met daarbij een beheerder.

Mevrouw Beukema is verheugd over de toezegging met betrekking tot het aanwijzen van de prioritaire gebieden. DLG is een punt van zorg. Geïnformeerd wordt of qua menskracht en aansturing daadwerkelijk maatregelen worden genomen. Tot slot memoreert spreekster haar vraag over de begrenzing van de natte as.

De heer De Vries kan zich vinden in het voorstel met betrekking tot het aanwijzen van de prioritaire gebieden. Spreker veronderstelt echter dat de uitvoering bij GS blijft, hetgeen door de heer Krol wordt bevestigd.

De heer De Vries memoreert dat D66 voorstander is van een provinciale grondbank. Geïnformeerd wordt of hierover binnen GS de meningen verschillen.

Mevrouw Swets is verheugd over het voorstel ter zake van het aanwijzen van de prioritaire gebieden. Het CDA acht het wel van belang dat het voorstel van GS, alvorens dit ter vaststelling aan PS wordt voorgelegd, is besproken in de Gebiedscommissies.

De heer Krol merkt op dat de verhouding tussen de provincie en de vertegenwoordiger van de LTO, Henk Velthuis, goed is. In bepaalde gebieden liggen bepaalde zaken echter gevoelig. Spreker zal in alle gevallen trachten een goede relatie met de LTO te onderhouden, maar hij staat wel voor het brede belang. Het is niet zo dat, indien de onderhavige strategie wordt vastgesteld, de LTO niet meer 'on speaking terms' zal zijn met de provincie; op sommige plekken in de provincie Utrecht zal wel sprake zijn van een verschil van mening. De

verhoudingen in persoonlijke zin zijn goed; daarmee verwacht spreker de zakelijke verschillen te kunnen overwinnen.

Richting het Rijk is bij het afsluiten van de Bestuursovereenkomst ILG aangegeven dat een schadeloosstelling van maximaal 10% onvoldoende is. Het Rijk heeft de provincies aangespoord aan de gang te gaan, strategieplannen op te stellen en te laten zien hoe daarmee wordt omgegaan. Het Rijk is vervolgens bereid bij de midterm review te bekijken of al dan niet extra financiële middelen nodig zijn. In de regelmatige contacten met de DRZ en de minister wordt dit onderwerp frequent besproken.

Ter zake van de vraag met betrekking tot de jurisprudentie over staatssteun zal spreker de commissie de brief van de Minister doen toekomen en alle overige stukken die daarover worden gevonden.

De natuurdoelen, die de provincie wil bereiken, liggen vast in de door GS vastgestelde Natuurgebiedplannen. Wie dat moet beheren staat op de zgn. Invloedsferenkaart. Ook is afgesproken dat particulier natuurbeheer in alle delen van de provincie mogelijk is.

Deze strategie komt met name voort uit het feit, dat Utrecht een Randstadprovincie is met relatief veel groen. Dat betekent dat er veel druk is om hier o.a. wegen aan te leggen, woningen te bouwen en rivieren te verbreden. Dat maakt grondverwerving nog vele malen moeilijker. Het is altijd interessanter grond te verkopen voor een woningbouwlocatie dan voor de natuur. De ruimtelijke dynamiek maakt het derhalve nog meer noodzakelijk alle instrumenten in te zetten, omdat anders in deze Randstadprovincie nooit grond zal worden verkregen voor EHS of RodS.

De grondbank is een instrument; het voorliggende stuk bevat een strategie. Alvorens een discussie te voeren over de in te zetten instrumenten, zal overeenstemming moeten worden bereikt over de strategie. De discussie over de vraag of een grondbank centraal in het provinciehuis moet worden geregeld dan wel decentraal in de gebieden is nog niet afgerond.

De voorzitter sluit de discussie af met de conclusie dat GS zullen komen met een voorstel ten aanzien van de aan te wijzen prioritaire gebieden en de evaluatie particulier natuurbeheer eind 2008/begin 2009 tegemoet kan worden gezien.

9. Statenvoorstel Gebiedsvisie Vechtstreek

Mevrouw Dekkers memoreert dat de Gebiedsvisie Vechtstreek een wat langere geschiedenis kent. De thans voorliggende Gebiedsvisie is tot stand gekomen met een aantal partijen. Er is consensus bereikt op grond waarvan het CDA zich kan vinden in het onderhavige stuk. Het CDA pleit ervoor de instemming met deelname aan de Eo Wijersprijsvraag los te koppelen van de instemming met de Gebiedsvisie Vechtstreek.

Aan de Eo Wijersprijsvraag hangt een prijskaartje van € 150.000 proceskosten en € 100.000 deelnamekosten. Voorgesteld wordt de kosten ad € 150.000 te betrekken bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2008. In principe staat het CDA niet negatief tegenover deelname aan de Eo Wijersprijsvraag. Het CDA kent echter op dit moment de andere voorstellen voor de Voorjaarsnota niet; zij wil in dat kader een integrale afweging kunnen maken.

Mevrouw Dijk merkt op het voorliggende stuk een duidelijke structuur bevat, keuzen maakt en op een aantal punten concreet is. Weliswaar nog niet zo concreet als een Gebiedsvisie AVP waar ook kwantitatieve doelstellingen worden neergezet, maar dat is pas mogelijk op het moment dat een Gebiedscommissie AVP is gevormd. In het gebied leeft zorg over het instellen van de Gebiedscommissie en aan de provincie wordt gevraagd daarin het voortouw te nemen. Geïnformeerd wordt of daartoe al stappen zijn ondernomen en op welke termijn verwacht wordt dat de Gebiedscommissie van de grond komt.

Los daarvan moet worden gezien hoe snel de uitvoering ter hand wordt genomen. De Eo Weijersprijsvraag kan wellicht bijdragen aan de uitvoering. Het is lastig in te schatten of de Eo Weijersprijsvraag ook noodzakelijk is om de uitvoering kwalitatief en qua snelheid goed van de grond te krijgen. De VVD wil dit het voordeel van de twijfel geven, maar sluit zich aan bij de vraag van het CDA uit welk budget dit moet worden gefinancierd. De VVD informeert waarom de kosten niet ten laste worden gebracht van het procesgeld AVP Utrecht Midden.

Mevrouw Fokker deelt mede dat de PvdA zich aansluit bij het voorstel van het CDA de instemming met de Gebiedsvisie Vechtstreek los te koppelen van de instemming met deelname aan de Eo Wijersvraag.

De PvdA spreekt waardering uit voor de inhoud van het voorliggende stuk. Het stuk bevat een overzicht van de lopende zaken en er is sprake van een goede samenhang met grote projecten zoals de Groene Uitweg.

Ten aanzien van de Gebiedscommissie deelt de PvdA de zorg van de VVD. De PvdA pleit ervoor groeperingen die tot nu toe hebben deel genomen, waaronder de Vechtplassencommissie deel uit te laten maken van de Gebiedscommissie.

Aangegeven wordt dat in het kader van de landbouw schaalvergroting zal moeten plaatsvinden. In dat gebied is echter reeds sprake van een behoorlijk aantal grote landbouwbedrijven. De PvdA pleit voor een terughoudende benadering in deze en informeert of sprake is van een economische noodzaak.

Voorts constateert de PvdA in het stuk een spanningsveld tussen het verkeersluw maken van de Vecht-lang en de behoefte aan verbreding van de wegen ten behoeve van de landbouw. De PvdA gaat er vanuit dat een en ander alleen voor bestemmingsverkeer wordt bedoeld.

De PvdA heeft begrepen dat het baggeren is uitgesteld en Rijkswaterstaat opnieuw gaat kijken naar de noodzaak. In de visie van de PvdA zijn hierover reeds besluiten genomen. Het werk zou in 2007 worden aanbesteed. De PvdA dringt aan op een voortvarende aanpak.

De Eo Weijers Stichting heeft voor de PvdA met name betekenis in de zin van het publiciteitseffect op het gebied. De PvdA vindt de opdracht echter vaag. De vraag is derhalve wat precies zal worden gedaan en wat de PvdA betreft zou voor het ontwerp de focus moeten liggen op wonen en de combinatie van wonen en werken. De financiering komt wat de PvdA betreft uit de lopende gelden die voor het AVP beschikbaar worden gesteld.

De heer De Heer merkt op dat de voorliggende Gebiedsvisie Vechtstreek veel mooie woorden bevat maar weinig beleid en weinig concrete projectvoorstellen. Over de inhoud heeft de ChristenUnie geen opmerking.

Geïnformeerd wordt hoe GS aankijken tegen het proces. Het heeft enkele jaren geduurd voordat de visie op schrift is gesteld. Zonder draagvlak, geen uitvoering. Tussen de regels door leest de ChristenUnie dat het project erg moeizaam verloopt. De prijsvraag van de Eo Weijers Stichting zal veel creativiteit op gang brengen en zal wellicht ook meer draagvlak creëren. De ChristenUnie is benieuwd of het project wel echt leeft en of er draagvlak is in de streek.

Geïnformeerd wordt hoe de contacten met Noord-Holland verlopen voor hun deel van de Vechtstreek.

De gedachten om de AVP methode toe te passen spreekt de ChristenUnie aan. Er zal echter nog veel water door de Vecht moeten stromen voordat het zover is. De provincie heeft de regierol weliswaar opgepakt, maar nu moet de streek het verder zelf doen. Geïnformeerd wordt hoe het proces nu verloopt in de Vechtstreek voor wat betreft de oprichting van een Gebiedscommissie.

De heer Duquesnoy deelt mede dat de Gebiedsvisie Vechtstreek goede kaders aangeeft. De SP kan zich daarin vinden. Het gaat met name om het proces. De Eo Weijers prijsvraag loopt tot ca eind 2008; de uitvoering is pas voorzien in 2010. Dat lijkt de SP al een vertraging in het proces, hetgeen wordt betreurd. Geïnformeerd wordt of die vertraging voorkomen kan worden. Voorts informeert spreker waar het idee van de prijsvraag vandaan komt. In de visie van de SP beschikken diegenen, die aan de ateliers hebben deelgenomen, al over voldoende kennis en creativiteit. Tot slot informeert spreker hoe en door wie de ideeën worden gewogen. Het voorstel tot deelname aan de Eo Weijersprijsvraag wekt de indruk dat het team dat de voorliggende Gebiedsvisie heeft opgesteld zichzelf niet volledig in staat acht de uitvoering ter hand te nemen.

De heer Van de Lagemaat sluit zich aan bij het betoog van de SP. De SGP heeft moeite met het feit dat een stuurgroep als het ware een visie moet inkopen middels een prijsvraag. De stuurgroep behoort zelf een visie te hebben. Deelname aan de prijsvraag kost wat de SGP betreft teveel geld; ook de proceskosten worden te hoog geacht. Op grond van het vorenstaande kan de SGP zich vooralsnog niet vinden in het voorstel.

Mevrouw Verkleij plaatst een kanttekening bij de noodzaak via een prijsvraag het werk van de provincie voor elkaar te krijgen. Temeer omdat de kosten behoorlijk zijn. In het stuk zelf wordt de regie al als nadeel aangegeven. Als voorwaarde wordt gesteld dat de gebiedsopgave helder moet zijn alvorens verder kan worden gegaan met de prijsvraag. De PvdD ziet voorts als belangrijk nadeel van deelname aan de prijsvraag, dat de uitvoering pas is voorzien in 2010.

In de visie van de PvdD is er geen economische noodzaak voor de schaalvergroting in de landbouw. In een mooi gebied als de Vechtstreek dient de kwaliteit in ogenschouw te worden genomen en dient te worden gewerkt aan duurzaamheid, hetgeen ook als zodanig in het Collegeprogramma is opgenomen. Het kan toch niet zo zijn dat de provincie via de AVP de megastallen gaat stimuleren.

Mevrouw Beukema deelt mede dat GroenLinks de vragen en opmerkingen over de Eo Weijers prijsvraag ondersteunt. De Gebiedscommissie is nog niet gevormd en partijen in het gebied geven aan dat dit een lastige opgave is. Geïnformeerd wordt of het niet verstandig is dit gebied te betrekken bij het Groene Hart of De Venen of eventueel een eigen Gebiedscommissie in te stellen in plaats van het onderdeel te laten uitmaken van Utrecht Midden. GroenLinks pleit voor een actief optreden van de provincie in deze. Baggeren zou het laatste sluitstuk zijn van de herstructurering van de Vecht zelf. Bij de overgang naar AGV zou RWS geld beschikbaar stellen voor het baggeren. Dat schijnt niet te lukken. Wellicht dat de provincie dit proces kan beïnvloeden.

De heer De Vries sluit zich in grote lijnen aan bij de vragen en opmerkingen van voorgaande sprekers. Het voorliggende stuk is sterk verbeterd ten opzichte van de vorige versie. Bij D66 staat landschap voorop. Als het gaat om de Vechtstreek moet voorzichtigheid worden betracht ten aanzien van opmerkingen over schaalvergroting in de landbouw. Zeker indien in dezelfde paragraaf wordt opgemerkt dat in het gebied planologische rust moet worden gecreëerd. D66 acht de opmerking van de PvdA ten aanzien van het publiciteitseffect van de Eo Weijersprijsvraag interessant. Aan de andere kant bekruipt spreker het gevoel dat met de deelname voor een bedrag van € 250.000 sprake is van een verkapte vorm van externe inhuur; D66 is hier geen voorstander van. Spreker sluit zich in deze aan bij de opmerking van de SP over de kennis en creativiteit van de partijen die betrokken zijn geweest bij de ateliers.

De heer Krol hecht eraan op te merken dat PS in maart 2007 de vorige versie van de Gebiedsvisie Vechtstreek heeft verworpen. Op dat moment is ook de provincie Noord-Holland afgehaakt. Het opnieuw inhoud geven aan en draagvlak creëren in het gebied heeft een jaar gekost. Het proces staat er op dit moment goed voor. Alle betrokken partijen zijn aangehaakt en de provincie Noord-Holland overweegt opnieuw met Utrecht te gaan samenwerken op het gebied van de Groene Uitweg.

Met betrekking tot de opmerking over de megastallen verwijst spreker naar de notitie ter zake. De provincie staat geen schaalvergroting in de landbouw voor; schaalvergroting in de landbouw is in Nederland een gegeven. Megastallen passen niet in dat kader en zeker niet in de provincie Utrecht, omdat zij hier niet voorkomen; het is ook nergens mogelijk.

Een gegeven is dat de landbouw groter wordt en het grootste gedeelte van het Vechtlandschap in handen is van de landbouw. Daarmee zal op een goede manier moeten worden omgegaan. Dat gebeurt door te sturen, planologische afspraken te maken over wat al dan niet acceptabel wordt geacht. Ook de recreatiedruk in dit gebied is groot; ook dat vraagt geleiding en bestudering.

Het vormen van een Gebiedscommissie blijkt niet eenvoudig. In de eerste plaats speelt de discussie ter zake van de gemeentelijke herindeling Vecht- en Plassengebied. Voorts speelt een rol dat het onderdeel uitmaakt van AVP Utrecht Midden, dat een enorm groot gebied omvat. In de laatste vergadering van de stuurgroep is afgesproken dat een kwartiermaker te benoemen uit het gebied. Die is inmiddels benoemd en ook het Programmabureau is opgetuigd. Dat betekent dat de provincie goed op weg is een en ander binnen de reguliere AVP infrastructuur op te zetten. Het gebied kan zich hierin ook vinden, behalve dat met het vormen van de Gebiedscommissie wordt afgewacht hoe de bestuurlijke entiteit eruit gaat zien. Het beeld dat heden door verschillende fracties wordt geschetst over deelname aan de Eo Weijersprijsvraag klopt niet met hetgeen is bedoeld. De Eo Weijers Stichting kiest bijzondere gebieden in Nederland uit met het doel de kwaliteit van het gebied een impuls te geven. De Eo Weijers Stichting heeft zelf de provincie benaderd met de vraag of zij een prijsvraag mochten uitschrijven voor de Vechtstreek. Het kost geld, maar GS hebben de indruk dat deelname aan de prijsvraag het nog interessanter maakt met dit gebied aan de gang te gaan. Ook het gebied zelf is voorstander van deelname. De deelnamekosten ad € 100.000 kunnen worden gefinancierd uit het AVP budget; de € 150.000 proceskosten echter niet. Het is aan PS een afweging te maken of zij dit geld beschikbaar willen stellen; GS staan op het standpunt dat deelname aan de Eo Weijersprijsvraag een waardevolle bijdrage kan leveren aan het gebied.

Naar aanleiding van een desbetreffende vraag van de heer De Vries licht spreker toe dat een jury, bestaande uit mensen uit het gebied, bepalen welk plan zij de moeite waard vinden. Spreker is er van overtuigd dat een wat de uitvoering betreft haalbaar plan wordt gekozen. In het kader van de AVP is naast het proces ook sprake van doelen. Indien het plan voldoet aan de doelen kunnen daarvoor ook andere middelen worden ingezet. Spreker is ervan overtuigd dat dit ook zal gebeuren.

De voorzitter stelt vast, dat de commissie ervoor kiest de afweging met betrekking tot de financiën te betrekken bij de behandeling van de Voorjaarsnota.

De heer De Heer informeert of het voorstel voor de AVP Gebiedscommissie correspondeert met het herindelingsvoorstel.

Mevrouw Fokker informeert of 'historische' groeperingen zoals de Vechtplassencommissie zullen worden gevraagd deel uit te maken van de Gebiedscommissie.

De heer Van de Lagemaat informeert of thans wel een besluit wordt genomen over de deelnamekosten ad € 100.000. Spreker wijst erop dat er meerdere AVP's zijn. Het budget is

beperkt. Indien de andere AVP's ook een prijsvraag willen uitschrijven, is de vraag hoe GS daarmee omgaan.

De heer De Vries vestigt de aandacht op het tijdpad. Hij constateert een spanningsveld tussen het uitschrijven van de prijsvraag (mei) en het voeren van de discussie over de financiën bij de Voorjaarsnota (juni).

De heer Krol deelt mede dat hij zich hierover, gehoord hebbende de discussie, nader gaat beraden en hierop zal terugkomen in een aanvullend stuk voor de Statenvergadering. Desgevraagd door mevrouw Fokker zegt spreker toe in het aanvullende stuk tevens te zullen ingaan op de concrete opdracht in het kader van de prijsvraag evenals op de uitvoerbaarheid van het plan dat wordt gekozen.

De voorzitter sluit de discussie af met de conclusie dat, op grond van de toezegging van de gedeputeerde met betrekking tot het aanvullende stuk voor de Statenvergadering, de Gebiedsvisie Vechtstreek niet als sterstuk aan de Staten zal worden gepresenteerd.

10. Statenvoorstel Beleidsnota Flora- en faunawet Provincie Utrecht

Mevrouw Verkleij merkt op dat de PvdD veel opmerkingen en vragen heeft over het voorliggende stuk. In verband met haar spreektijd stelt zij voor dat de PvdD zich thans beperkt tot een aantal algemene vragen en opmerkingen en de vragen/opmerkingen van technische aard schriftelijk indient.

De voorzitter stemt hiermee in en zegt toe dat toegezien zal worden op spoedige beantwoording van de vragen. In algemene zin merkt hij dat dit de werkwijze is, die ook wordt voorgestaan. Verzocht wordt derhalve technische vragen over een stuk in het vervolg vooraf schriftelijk in te dienen.

Mevrouw Verkleij zet uiteen dat de PvdD geen voorstander is van een communicatieoffensief, waarin reclame wordt gemaakt voor de jacht. In het kader van de voorlichting wordt gepleit voor het verstrekken van informatie over alternatieve methoden om schade te voorkomen. Verzocht wordt om een nadere toelichting waarom GS niet bereid zijn het verhuren van het jachtrecht voor plezierjacht af te schaffen, zoals door de Dierbescherming wordt geadviseerd. Geïnformeerd wordt in hoeverre nu sprake is van het verhuren van jachtrecht voor de plezierjacht.

Geïnformeerd wordt in hoeverre de jacht wordt gerekend als preventief middel (blz. 10).

In het kader van het schadebeheer wordt aangegeven, dat de aanwezigheid van de vos een regulerende invloed heeft op de omvang van de grauwe gans (blz. 12). Geïnformeerd wordt hoe in brede zin, ook ten aanzien van andere problematiek, integraal wordt gekeken naar beheer en bestrijding in de zin dat aanwezigheid en de invloed van het ene soort op de andere meegewogen wordt in de besluitvorming. De PvdD pleit ervoor dat als een vast onderdeel op te nemen in het afwegingskader omtrent vrijstelling en ontheffing.

Geïnformeerd wordt of GS positief staan tegenover een pilot dat gericht is op de invloed van de inrichting en het vegetatiebeheer in relatie tot schadebeheer en dat GS actief integrale kennis gaan verzamelen ten aanzien van de invloed van predatoren in relatie tot schadebeheer.

De heer Kloppenborg merkt op dat de bescherming van de inheemse plant- en diersoorten centraal staat in de Flora- en Faunawet. Het voorliggende stuk staat in de visie van GroenLinks wel erg in het teken van wanneer geschoten mag worden. GroenLinks sluit zich aan bij de opmerking van de PvdD over het via voorlichting informeren over alternatieve methoden. Die zouden veel meer centraal moeten staan in het beleid. Spreker wijst in dit kader op de website van het Faunafonds met een hele catalogus van alternatieven. In dat verband wijst spreker voorts op de motie die is aangenomen in de Staten van Noord-Holland

om alternatieve methoden te promoten, daarvoor middelen vrij te maken en dat ook in IPO verband te bespreken.

Faunabeheer is niet eenvoudig, omdat het natuursysteem uit evenwicht is en grote predatoren ontbreken. GroenLinks staat op het standpunt dat goed moet worden gekeken naar het vermijden van onnodige jacht.

Het bevreemdt GroenLinks dat de Vlaamse Gaai als een schadelijk dier wordt opgevoerd met een schadebedrag van € 341 in 2006. In de visie van GroenLinks moet dat bedrag elders gehaald kunnen worden. Om op grond hiervan ontheffing van jacht te verlenen acht GroenLinks te gemakkelijk.

Het 5 mei feest in Transwijk wordt afgesloten met een groot vuurwerk midden in een gebied waar veel vogels broeden. De provincie wil daarvoor ontheffing verlenen. Geïnformeerd wordt op welke gronden dat wordt gedaan.

Mevrouw Swets zet uiteen dat het minisymposium erg interessant was. Er is goede informatie verstrekt en er was daarna sprake van een goed discussie.

De beleidsnota bevat dilemma's. In de wet wordt de intrinsieke waarde van dieren erkend, en toch moeten soms maatregelen worden genomen waarbij dieren worden verjaagd of zelfs gedood. Belangrijk daarbij is, dat tevoren een goede afweging heeft plaatsgevonden waarbij veel partijen betrokken zijn geweest, hetgeen in deze nota gebeurt. Verder dient bij het nemen van maatregelen ook rekening te worden gehouden met het dierenwelzijn.

In de visie van het CDA is het goed dat met zoveel partners wordt samengewerkt in de Faunabeheereenheid Utrecht. Het is een plek waar Natuurmonumenten, Het Utrechts Landschap, Staatsbosbeheer, Utrechts Particulier Grondbezit, LTO en KNJV bij elkaar om tafel zitten om samen het Faunabeleid uit te voeren. Dat maakt inbreng en een goede afweging van allerlei belangen en argumenten mogelijk.

Het CDA is positief over de communicatie richting de grondgebruikers d.m.v. de bijeenkomsten die gehouden zijn. Hoewel de kritiek pittig was, geeft het wel aan dat er gezocht wordt naar een goede afweging. Ook de kalender (waarin per maand de mogelijkheden worden genoemd) die afgelopen week is rondgestuurd, getuigt van een betere interactie met de grondgebruikers.

De KNJV stelt voor om op een gegeven moment de hele keten van beleidsnota, Faunabeheerplan en de praktijk nog een keer in deze commissie terug te koppelen. Op die manier kan de hele keten worden overzien. Met in achtneming van de rol die PS daarin hebben, lijkt dit het CDA een goed idee dit ter kennisname te hebben om zicht te houden op de hele keten. Geïnformeerd wordt naar de visie van de Gedeputeerde hierop. Onnodig complexe regels dienen te worden vermeden, maar een correcte en controleerbare naleving van gestelde voorwaarden bij verleende ontheffingen is van belang. Het gaat immers om dierenlevens.

De KNJV stelt ook voor onvoorziene gevallen, die niet binnen het Faunabeheerplan vallen, een soort algemene vangnetontheffing te maken die binnen enkele dagen kan worden ingezet in afwachting van de definitieve ontheffing. Geïnformeerd wordt hoe de gedeputeerde hierover denkt en of zoiets mogelijk dan wel wenselijk is.

Tijdens het minisymposium van de PvdD is naar voren gekomen dat er op dit moment nog geen andere alternatieven zijn voor schadebestrijding dan nu gebruikt worden. Wel vraagt het CDA van GS hier samen met de Faunabeheereenheid naar te blijven zoeken en om hier creatief en innovatief mee om te gaan.

Tevreden is het CDA over het feit dat de provincie actief heeft ingezet op het schudden en prikken van de eieren van voornamelijk de gans, om zo de populatie weer in bedwang te krijgen. Binnen het Eemland heeft dit inmiddels geleid tot het schudden of prikken van meer

dan 5.000 eieren alleen al binnen de reservaat gebieden van Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer.

Het CDA acht een goede voorlichting over dit onderwerp belangrijk. Het doel en belang van schadebestrijding dienen te worden uitgelegd aan het publiek. Gelukkig is hierover een en ander opgenomen in de beleidsnota.

Mevrouw De Graaff merkt op dat bij de tot standkoming van het onderhavige stuk is samengewerkt met veel betrokken partijen en dat de betrokken partijen ook tevreden zijn met het resultaat. De VVD beperkt haar vraagstelling dan ook tot een enkel punt. Voorts zal één detailopmerking schriftelijk worden ingediend.

De vertaling van het beleid in een Faunabeheerplan gebeurt door de Faunabeheereenheid. Het Faunabeheerplan wordt vervolgens vertaald naar uitvoeringsregels. In het kader van de uitvoeringsregels blijkt in de praktijk dat nogal eens tegen tegengestelde belangen wordt aangelopen; de provincie wil regels strakker hanteren, terwijl de wildbeheereenheden de uitvoering juist willen vergemakkelijken. Het is van belang daar nog een keer naar te kijken. De vraag is wat met elkaar wordt voorgestaan, wat daarover is opgenomen in het uitvoeringsprogramma en of dat werkbaar is.

Het beleidsplan lijkt een kaderstelling voor de uitvoering. De VVD neemt aan dat de genoemde uitgangspunten goed zijn onderbouwd. Hierbij is van belang wat precies een gunstige staat van instandhouding is, veelvuldig aantoonbare belangrijke schade is, wat wordt verstaan onder overlast en ecologisch urgente situatie. Belangrijk is te weten hoe dit wordt vastgesteld en door wie.

De beleidsnota is erg tevreden over de mogelijkheden die de vernieuwde provinciale website zal bieden. Het lijkt handig in deze niet opnieuw het wiel uit te vinden. Spreekster heeft begrepen dat de Faunabeheergroep al een systeem heeft.

Mevrouw Fokker merkt op dat de PvdA geen opmerkingen heeft. De PvdA heeft vertrouwen in de Faunabeheereenheid. Voor het overige sluit de PvdA zich aan bij voorgaande sprekers.

De heer De Heer merkt op dat in de beleidsnota op diverse plaatsen wordt aangegeven, dat er te weinig gegevens zijn over de aantallen van allerlei dieren. Geïnformeerd wordt of meer ecologisch onderzoek nodig is. In het kader van kwatta is veel bezuinigd op ecologisch onderzoek. Geïnformeerd wordt of dat gevolgen heeft voor deze beleidsnota. Voorts sluit de ChristenUnie zich aan bij de vragen van het CDA naar aanleiding van de vragen die door de Jagersvereniging zijn aangedragen. Geïnformeerd wordt of de vangnetonthefing mogelijk is en of meer deregulering nodig is als het gaat over de uitvoering. Dereguleren door aan te geven dat alles of niets mag is eenvoudig. De Flora- en Faunawet bedoelt daarin het goede evenwicht te vinden. Er zijn juist allerlei regels nodig om de ongelijksoortige belangen goed tegen elkaar af te kunnen wegen en mogelijk te maken. De ChristenUnie begrijpt dat in de uitvoering met name sprake is van bureaucratie over zaken waarover een ieder het eens is. De vraag is of dat kan worden weggenomen.

Mevrouw Van Gemert merkt op dat het evenwicht behoorlijk zoek is als het gaat om de Flora- en Faunawet, die steeds meer een Jachtwet wordt. De nadruk dient wat de SP betreft altijd te liggen op preventie. Het is de SP niet duidelijk hoeveel belang de jagers hebben bij preventie. Het valt de SP op dat de input van jagers erg groot is.

Het bevreemdt de SP dat dierenwelzijn, bijv. bij vangstmethoden bij het beheer bij de jacht, amper een rol speelt in het beleid. De Dierenbescherming zit niet in de Faunabeheereenheid. Geïnformeerd wordt of de samenstelling van de Faunabeheereenheid wettelijk is geregeld. De SP pleit voor meer aandacht voor de effectiviteit van methoden, die op dit moment worden

gebruikt in het beheer. Monitoring is een belangrijk punt. Er zijn nu tellingen provinciebreed. Geïnformeerd wordt of hieruit ook een analyse voorkomt over de effectiviteit van het beleid. Het Faunafonds keert jaarlijks € 390.000 uit. Als het om zoveel geld van de belastingbetaler gaat, moet alles in het werk worden gesteld dit bedrag omlaag te brengen. De SP begrijpt, dat de provincie meebeslist over de regels op grond waarvan schade wordt uitgekeerd. Geïnformeerd wordt of ook alternatieve preventiemaatregelen geschikt bevonden kunnen worden door GS.

Het uithongeren van ganzen door het belemmeren van de toegang tot voedsel is in de visie van de SP dieronvriendelijk en ethisch verwerpelijk. Dat zou verboden moeten worden. De SP heeft minder moeite met populatiebeheer dan met het op grote schaal aan het eind doden van dieren. Andere alternatieve methoden zijn interessant, met name de inzet van de vos.

Geïnformeerd wordt of GS bereid zijn een pilot te starten. Op het symposium heeft de SP geleerd dat dieren overleven door het herkennen van wetmatigheden. Er zijn verschillende alternatieven gepresenteerd, zoals het inzaaien van klaver in niet-productie gebieden.

Daarvoor is een inventarisatie nodig van niet-productie gebieden. Geïnformeerd wordt of de provincie dat heeft en zo niet of GS bereid zijn daarnaar te kijken.

Voort is de vraag waarom preventiemaatregelen voor valwild niet terugkomen in het beleidsplan en waarop wordt gebaseerd welke jachtmethoden zijn toegestaan. Zelfs de politie geeft aan dat er geen consistent beleid is. De vraag is waarop wordt beoordeeld of een methode al dan niet is toegestaan.

Met betrekking tot handhaving wordt geïnformeerd hoeveel fte specifiek gericht is op jacht en wat de expertise is van de handhavers. Deze vraag wordt gesteld omdat in de tekst staat dat uit 5 jaar ervaring is gebleken, dat handhavingintensivering gewenst is. Geïnformeerd wordt hoe dat wordt opgelost.

De SP heeft nog een aantal technische vragen, die zij schriftelijk zal indienen.

De heer Van de Lagemaat spreekt zijn waardering uit voor het onderhavige stuk. Meerdere partijen hebben hun reactie daarop gegeven; met name de KNJV heeft uitgebreid gereageerd. Een aantal door de KNJV ingebrachte aspecten is ook overgenomen.

De KNJV heeft aangegeven met een minimaal kaliber 12 jachtgeweer te moeten jagen, terwijl in het onderhavige stuk staat 'minstens kaliber 12'. Een kaliber 12 is echter het grootste kaliber dat er is.

De Flora- en Faunawet verbiedt het uitzetten van vossen. Dat is derhalve wat de SGP betreft niet aan de orde. In het kader van de bestrijding van de vos geeft de SGP in overweging daaraan de kastvalvangkooi toe te voegen, omdat er plaatsen zijn waar niet mag worden gejaagd en de vos eventueel schade zou kunnen veroorzaken. Hetzelfde geldt voor de verwilderde kat. De Dierenbescherming vangt verwilderde katten en probeert deze weer te herplaatsen. Als die mogelijkheid van de kastvalvangkooi niet wordt opgenomen, zou de Dierenbescherming op dat punt in overtreding zijn. Wellicht is dit landelijk geregeld en is de vraag overbodig.

Mevrouw Van Gemert hecht eraan toe te lichten te hebben bedoeld de vos in een bepaald gebied niet te bejagen om te bezien wat er dan gebeurt met het natuurlijk evenwicht.

De heer Krol merkt op dat daarvoor een algemene ontheffing geldt. Dat is op Rijksniveau besloten. Daarmee is de vos te bejagen.

Een aantal opmerkingen is van technische aard. Fouten in de Beleidsnota, zoals 'minstens' kaliber 12 in plaats van 'minimaal' kaliber 12 zal worden aangepast; dat is evident.

De Flora- en Faunawet is een gevoelig politiek onderwerp. Indien het Rijk of de provincie in dat kader besluiten neemt, eindigt dit veelal in juridische procedures. Uit de uitkomst van de

juridische procedure kan worden geconstateerd, dat de provincie de Flora- en Faunawet en de eigen beleidsregels zorgvuldig toepassen. De provincie hecht aan die zorgvuldigheid; niet traag maar wel correct. Indien een ontheffing wordt gevraagd, kan deze binnen 4 weken worden afgegeven. Daarover zijn afspraken gemaakt. Het op voorhand afgeven van een algemene ontheffing voor situaties die de provincie niet kent is niet mogelijk, omdat dit in strijd is met de wet.

Spreker kan zich vinden in de suggestie van het CDA het Faunabeheerplan nogmaals in de commissie terug te laten komen om de hele handhavingketen te bezien.

Wie in de Faunabeheereenheden zitten is wettelijk vastgelegd. Dat zijn altijd mensen met 'grond'. In de afgelopen jaren zijn binnen de provincie een aantal fte verminderd.

Op dit moment is globaal 0,8 fte beschikbaar voor de handhaving van de Flora- en Faunawet. PS zijn erg terughoudend als het gaat om de bemensing van de provinciale organisatie en de inhuur van extra mensen. Indien PS meer handhaving wensen, zullen zij daarvoor extra middelen beschikbaar moeten stellen.

Mevrouw Van Gemert informeert of naast de provinciale handhavers bijvoorbeeld ook de politie in deze een handhavingtaak heeft.

De heer Krol licht toe dat in het buitengebied ook door anderen w.o. BOA's, politie, gehandhaafd wordt. Handhaving in het buitengebied is wel een lastig onderwerp. Het heeft geen prioriteit bij de Officier van Justitie noch bij de politie en blijkbaar ook niet bij PS als het gaat om menskracht en middelen.

Tot slot zegt spreker toe dat de technische vragen voor de Statenvergadering schriftelijk zullen worden beantwoord.

Mevrouw De Graaff memoreert het voorstel van de VVD de uitvoering nog een keer door de dereguleringsstoets te laten gaan.

De heer De Heer vestigt de aandacht op de algehele vangnetontheffing. In zijn visie betreft dit geen algehele ontheffing maar een soort protocol voor nieuwe teelt, nieuwe gevallen dat wordt opgesteld om in 4 dagen in plaats van in 4 weken een besluit te nemen.

De heer Kloppenborg informeert op welke wijze het alternatieve preventiebeleid duidelijk in beeld kan worden gebracht.

De heer Krol antwoordt dat de dereguleringsstoets bij dergelijke nota's altijd wordt toegepast. Als het over bestaande soort en schade gaat liggen de ontheffingen klaar bij de fbe's. De ontheffingen kunnen in dat geval in een kort tijdsbestek worden verleend. Dat geldt niet voor nieuwe situaties en nieuwe schade.

De voorzitter concludeert dat de overige vragen schriftelijk worden afgedaan. Spreker verzoekt de commissie aan te geven of dit een sterstuk kan worden.

De heer Kloppenborg deelt mede dat dit geen sterstuk kan worden, omdat de vragen van GroenLinks nog niet allemaal zijn beantwoord en spreker de rol van preventie en alternatieve mogelijkheden van jacht aan de orde wil stellen.

De heer De Vries geeft aan dat het wat D66 betreft een sterstuk kan worden. Indien dit niet het geval is, zal D66 kort deelnemen aan de discussie.

Mevrouw Swets deelt mede dat dit stuk wat het CDA betreft, met in achtneming van de toezeggingen van de gedeputeerde, een sterkstuk had kunnen zijn. Indien dit niet het geval is, zal het CDA in PS ook deelnemen aan de discussie.

De VVD en de PvdA delen mede, dat dit als sterkstuk aan de Staten mag worden gepresenteerd.

De heer De Heer deelt mede dat dit geen sterstuk kan worden, omdat de ChristenUnie zich nog wil beraden over meer onderzoek en meer handhaving.

Mevrouw Van Gemert laat weten dat dit geen sterstuk kan zijn, omdat de SP nog veel vragen heeft openstaan.

De heer Van Lagemaat deelt mede dat dit als sterstuk aan de Staten mag worden gepresenteerd, indien de door de SGP gestelde vragen positief worden beantwoord.

De heer Snyders deelt mede dat een discussie nieuwe inzichten kan opleveren. Mooi Utrecht stemt niet in met een sterstuk.

Mevrouw Verkleij geeft aan dat dit geen sterstuk kan worden, omdat de PvdD andere ideeën heeft over schadebestrijding dan de jacht.

De voorzitter concludeert dat het stuk niet de status van sterstuk krijgt

11. Verslag Ruimtelijk Beleid 2007

Het valt de heer Duquesnoy op dat naast het aanjaagteam van de provincie sprake is van nog 4 andere aanjaagteams, hetgeen de SP betreurt.

Op blz. 1 staat dat niet alle relevante ruimtelijke thema's aan de orde komen. In verband met de controletaak van PS informeert de SP om welke thema's het gaat.

De heer Martens deelt mede dat de PvdA de conclusie, dat de uitvoering van het streekplan in algemene zin op schema ligt, niet geheel deelt gelet op de discussies rond de EHS en de woningbouw. Voor het overige neemt de PvdA de inhoud van het verslag voor kennisgeving aan.

De heer Balemans deelt mede dat de VVD de inhoud van het voorliggende verslag voor kennisgeving aanneemt. Wel attendeert spreker op het foutje op het voorblad ten aanzien van de gemeente de Utrechtse Heuvelrug.

De heer Seldenrijk spreekt zijn waardering uit voor het heldere en inzichtelijke verslag. Het CDA neemt de inhoud voor kennisgeving aan.

De her Kloppenborg pleit ervoor de ontwikkelingen met betrekking tot de robuuste verbindingzone Veluwe – Utrechtse Heuvelrug mee te nemen in het kader van het particulier natuurbeheer.

De heer Snyders maakt uit het verslag op, dat een aantal prognoses niet wordt gehaald en nog creatief moet worden gebrainstormd op een aantal dossiers w.o. de woningbouw. Wellicht verdient het aanbeveling indien de commissie zich nader buigt over de vraag waarop de provincie haar doelen scherp moet stellen, zoals Mooi Utrecht tot nu toe ook heeft bepleit.

De heer Van de Lagemaat deelt mede dat de SGP de inhoud van het voorliggende verslag voor kennisgeving aanneemt.

De heer Krol zegt toe dat de ontwikkelingen met betrekking tot de robuuste verbindingzone Veluwe – Utrechtse Heuvelrug te betrekken bij het onderwerp particulier natuurbeheer. Met de opmerking dat niet alle thema's aan de orde komen is bedoeld te zeggen dat het niet mogelijk is in een dergelijk verslag alle relevante informatie over hetgeen ruimtelijk speelt weer te geven; dagelijks komen er nieuwe zaken bij en vallen er zaken af. Actuele zaken worden ter bespreking aan de commissie voorgelegd. Spreker constateert dat voor het verslag een oud voorblad is gebruikt.

De voorzitter rond de discussie af.

12. Megastallen in vervolg op de PS-vergadering (op verzoek van de fracties PvdD en SP)

Mevrouw Van Gemert laat weten dat de memo over megastallen teleurstelt. Het komt erop neer dat ze er niet zijn en als ze komen de provincie daaraan niets kan doen. Het onderwerp schaalvergroting in de landbouw verdient meer aandacht. Des te meer vanwege de maatschappelijke onrust overal in het land. De sector is innovatief. Er zijn megastallen mogelijk die de goot- en nokhoogte van 6 en 10 m kunnen omzeilen door de diepte of de breedte in te gaan. Er kan nu geen planologische ruimte zijn, maar die kan wel komen. Wat de SP betreft moet de provincie die ontwikkelingen voor zijn.

“Door schaalvergroting wordt de maatschappelijke vraag naar cultuurlandschap en natuur onvoldoende gehonoreerd”, zo stelt de Beleidslijn Flora- en Faunawet. Dat heeft grote gevolgen voor de positie van gezinsbedrijven in de provincie. In het advies van NMP staat het duidelijk. Als alle dieren in megastallen gehouden worden, blijven er 1000 bedrijven over. Ook hier heeft GS een verantwoordelijkheid.

In juli vorig jaar uitte minister Cramer al haar ongerustheid over deze ontwikkelingen op het platteland. Het RIVM heeft de megastallen onderzocht en wijst op gevaren van volksgezondheid. Ook andere adviesbureaus hebben onderzoek gedaan en komen tot verschillende conclusies. Een ieder is het er echter over eens, dat heldere randvoorwaarden nodig zijn die te maken hebben met inpasbaarheid in het landschap, logistieke gevolgen en volksgezondheid. In Grubbevorst ontstaat bijvoorbeeld een gemengd bedrijf met pluimvee en varkens. Het RIVM heeft aangegeven dat dit gevaarlijk is, maar de provincie aldaar kan er niets meer aan doen.

Minister Verburg heeft gezegd dat de intensieve veehouderij binnen 15 jaar in alle opzichten duurzaam moet zijn, met breed draagvlak in de samenleving, producerend met respect voor mens, dier en milieu. Geïnformeerd wordt of GS bereid zijn een toekomstvisie landbouw neer te leggen.

De voedselvoorziening en het beheer van het mooie Utrechtse landschap kan niet zomaar worden overgelaten aan de dynamiek van de markt. GS staan erbij en kijken ernaar, en ondertussen is de harde werkelijkheid, dat megabedrijven aan alle kanten als paddenstoelen uit de grond schieten. Nu heeft de provincie Utrecht daar nog geen last van, maar de SP vreest dat de sector allerlei manieren zal vinden dat toch voor elkaar te krijgen.

De SP ziet niet alleen graag een visie op de ontwikkeling van de landbouw m.n. megastallen maar ook op andere facetten van intensieve veehouderij. Het is nog niet duidelijk wat onder megabedrijven moet worden verstaan. Er zijn allerlei verschillende getallen genoemd. De minister noemt 10.000, Alterra noemt 7.500. Maar bij een werkelijk bestaand initiatief in Grubbevorst is sprake van maar liefst 35.000 varkens.

In die visie zou aan bod kunnen komen hoe de LOGs zullen worden ingericht, bijvoorbeeld alleen voor de eigen boeren. Ook zou daarin handvaten kunnen staan voor gemeenten en de provincie om eisen te stellen aan maximale bedrijfsgrootte. Zelfs de LTO heeft daarvoor gepleit.

In het kader van de nWro komt de SP nu wel heel vaak de beleidsneutrale omzetting tegen; ook in de voorliggende memo. De SP vraagt zich af of beleidsneutrale omzetting naar de structuurvisie geen stand still zou moeten betekenen voor alle zaken en ideeën op het gebied van ruimtelijke ordening.

De heer Krol zet uiteen dat de voorliggende memo niet suggereert dat er niks gebeurt. De woorden dat GS erbij staan en ernaar kijken, acht spreker om twee redenen misplaatst. Er is gevraagd naar de situatie met betrekking tot megastallen in de provincie Utrecht. Daarop is

een inhoudelijk antwoord gegeven nl. dat het in de bestemmingsplannen Buitengebied van de gemeenten op dit moment niet mogelijk is megastallen te bouwen. De suggestie dat de megastallen als paddenstoelen uit de grond schieten in Nederland bestrijdt spreker. Op dit moment wordt slechts op 2 plekken in Nederland een discussie gevoerd over de bouw van een megastal.

PS en GS van Utrecht hebben afgesproken dat de omzetting van het Streekplan naar de Structuurvisie beleidsneutraal gebeurt om te voorkomen dat proces en inhoud door elkaar gaan lopen. Nieuwe zaken worden afgewogen in het kader van de herziening van de Structuurvisie. PS zijn het bevoegd gezag als het gaat over de Structuurvisie. Indien PS vinden dat na 1 juli 2008 een beleid moet worden vastgesteld waarin het onmogelijk is megastallen in de provincie Utrecht te bouwen, dan dienen zij met een voorstel in die richting te komen.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van mevrouw Verkleij geeft de voorzitter aan op het standpunt te staan dat de PvdD op grond van de spreektijdenregeling geen gelegenheid meer heeft het woord te voeren.

Mevrouw Verkleij maakt bezwaar tegen deze gang van zaken.

TER KENNISNEMING

14. Informeren oplevering bodemkaart

De voorzitter deelt mede namens de commissie de Bodemkaart in ontvangst te hebben genomen. In verband met de kosten zal per fractie één Bodemkaart worden verstrekt.

De ChristenUnie verzoekt om agendering van dit onderwerp om met name te bespreken wat politiek met de bodemkaart zal worden gedaan.

De voorzitter zegt toe dit onderwerp op de termijnagenda te plaatsen.

15. Waarborgen aangepaste strategie Grondverwerving Marickenland (de Venen)

16. Vaststelling projectlijst knelpunten landelijk routenetwerk varen

GroenLinks geeft aan schriftelijke vragen te zullen indienen.

17. Mijlpalen Waterhuishoudingplan

GroenLinks geeft aan schriftelijke vragen te zullen indienen.

18. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering.